

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 4/2018

Cena \$ 2.50

APRIL 2018

České kostely vedle minaretů v Bosně

Český kostel sv. Cyrila a Metoděje kousíček od prijedorské bosenské „džamije“, tedy mešity, či srbské pravoslavné „crkve“. Česká píseň *Tisíckrát pozdravujem Tebe*, rozeznávající místo v Nové Vsi u Srbce, na které ještě zhruba před čtvrtstoletím dopadaly granáty během poslední balkánské války. I to je možné v zemi s nádechem historické orientální kultury, v Bosně a Hercegovině, v regionu v posledním století nesmírně zkoušeném, kde žijí doposud poslední desítky až stovky českých katolíků, kteří opustili zemi svých předků zhruba před půl druhým stoletím.

Cesta za volnou půdou je přivedla nejprve do oblasti na okraji „matičky Rusi“, na Volyň na dnešní Ukrajině, kde se dodnes nachází jedna z historických krajanských enkláv. Po konstantně silícím nátlaku ruských úřadů na přijetí pravoslaví se několik desítek českých katolických rodin rozhodlo své náboženské přesvědčení nezradit. Svoje působiště v úrodné oblasti Čechů opustili (1894/5) a rozhodli se již podruhé během dvaceti let začínat v naprosto neznámé zemi, s cizím jazykem i kulturou. Zemi, která vlivem příchodu nových kolonistů z českého území i z dalších vyspělých částí Habsburské monarchie začala měnit svůj téměř středověký ráz.

Účastníci bohoslužeb v kostele Panny Marie a sv. Václava v Nové Vsi

Čechům Bosna vděčí za mnohé – za rozvoj hudby (a další kultury), moderní samosprávy, zemědělství i mnoha vědních oborů, za stavbu železnic i novodobých měst či za zakládání mnoha podniků, od textilek po pivovary.

Katolické náboženství doposud českou menšinu v Republice srbské, severní entitě Bosny a Hercegoviny, výrazně odlišuje od srbské většiny. Určovalo v minulosti též chod celého roku i výběr životních partnerů (snižovalo tedy i asimilaci s okolním obyvatelstvem). Ve vesnicích, kterými se mnoho let proháněly třeba i tři armády denně a kde někteří na vlastní kůži zakusili až tři kruté válečné konflikty, katolická víra některým lidem život mnohdy komplikovala.

Téměř bez kontaktu s českým územím, českým školstvím či médií si mnozí současní obyvatelé českého původu, kteří stejně jako rodiče či prarodiče nikdy pravlast nenavštívili, po mnoha generacích uchovali jazyk, kulturu i víru svých předků. Ačkoliv místní nikdy neměli možnost docházet na mše v českém jazyce (ty byly v latině, dnes v chorvatštině), některé projevy náboženské úcty

si uchovali dodnes, ve větším rozsahu však v mládí dnešních pamětníků, kteří vzpomínají na májové pobožnosti a křížové cesty (vedené laiky), české modlitby a písně v rodinách i v širší komunitě i mnohé slavnosti, neodmyslitelně spjaté s liturgickým i tradičním lidovým rokem: od velkolepých masopustů a velikonočního koledování přes specifické tradice okolo Letnic, svátek sv. Cyrila a Metoděje, zářijovou slavnost Narození Panny Marie, posvícenský soud kohouta, oslavy sv. Václava či svaté Kateřiny s „babskými bály“ po dětmi netrpělivě očekávaný příchod svatého Mikuláše a poté Ježíška, tak i svatoštěpánské i novoroční koledování a muziky.

Pokračování na straně 13

Hlavní oltář kostela sv. Cyrila a Metoděje

Foto na titulní straně:

Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Mačině Brdě u Prnjavoru v Bosně. Krom toho zde narazíme i na patrona země české – svatého Václava a samozřejmě na všudypřítomné sochy sv. Jana Nepomuckého.

Kristovo vzkříšení

Nedělní chvalozpěv

Vítězi k poctě zpívejme,
velebme Jej hned zrána,
v radosti spolu slavme dnes
den vzkříšeného Pána.
Radujme se, veselme se,
chválu vzdávejme.

Obětí, kterou dokonal
tam na oltáři kříže,
kněz pravý Bohu nazpět dal,
co držel světa kníže.
Radujme se, veselme se,
chválu vzdávejme.

Anděla zhoubce tato noc
srazila v jeho pýše.
Vyvedla nás ven z poroby
faraonovy říše.
Radujme se, veselme se,
chválu vzdávejme.

Úzkostmi moře Rudého
prošli jsme v Jeho síle.
Beránek zve nás k hostině,
oblečme roucho bílé.
Radujme se, veselme se,
chválu vzdávejme.

Proniká temnem světla svit,
bázeň zahání víra.
Tvé jméno chválí Boží lid,
ó, Tvůrce všehomíra !
Radujme se, veselme se,
chválu vzdávejme.

Křesťanské písně

Pokoj Vám!

Pokoj Vám! - Je pozdrav vzkříšeného Krista
Pokoj má člověk tehdy, najde-li životní jistotu a oporu.
Jistotu pro současnost i pro budoucnost.
Tou největší jistotou je Pán Ježíš.
Proto přání pokoje je přání života s ním.
V tomto pokoji se rozpouštějí mé hříchy,
slabosti a nedostatky.
V tomto pokoji najdu sílu k překonání smutku,
zoufalství a beznaděje.
V tomto pokoji je ukryta budoucnost našich dětí.
V tomto pokoji mohou manželé znovu najít a
oživit svůj společný život.
V tomto pokoji mohou staří a nemocní
přijmout své kříže a úžasným způsobem je zhodnotit.
V tomto pokoji můžeme rozvinout dar svobody.
V tomto pokoji roste naše touha
po spojení s Ježíšem skrze svátosti.
A jenom v tomto pokoji se můžeme stát
solí země a světlem světa.

Z myšlenek Mons. Vojtěcha Cikrleho, biskupa brněnského

**Láska Zeleného čtvrtku, víra Velkého pátku,
naděje Bílé soboty a vítězství Velikonoční neděle
ať Vás posilní a naplní pokojem a důvěrou.**

To Vám vyprošují a k tomu Vám žehnají

Mons. Dušan Hladík a

Fr. Vojtěch Douloupy

LITURGICKÁ ČTENÍ

2.neděle velikonoční - 8.dubna 2018

1. ČTENÍ - Sk 4, 32-35

Čtení ze Skutků apoštolů.

Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. Nikdo neřikal o ničem ze svého majetku, že je to jeho vlastí, ale měli všechno společné. Apoštolové vydávali s velkou působivostí svědectví o zmrtvýchvstání Pána Ježíše a na nich na všech spočívala velká milost. A tak nikdo u nich nežil v nouzi. Kdo měli totiž pole nebo dům, prodávali je a peníze za to stržené přinášeli a kladli apoštolům k nohám. Z toho se pak rozdělovalo každému, jak kdo potřeboval.

2. ČTENÍ - 1 Jan 5, 1-6

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Každý, kdo věří, že Ježíš je Mesiáš, je narozen z Boha; každý, kdo miluje Boha Otce, miluje i toho, komu on dal život. Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání. Jeho přikázání nejsou těžká, protože každý, kdo je narozen z Boha, vítězí nad světem. A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra. Kdo vítězí nad světem, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? Ježíš Kristus je ten, který přišel skrze vodu a krev; nejen skrze vodu, ale skrze vodu a krev. A to dosvědčuje Duch, protože Duch je pravda.

EVANGELIUM - Jan 20, 19-31

Slova svatého evangelia podle Jana.

Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpustěny, komu je neodpustíte, tomu odpustěny nejsou.“ Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: „Viděli jsme Pána!“ On jim však odpověděl: „Dokud neuvidím na jeho rukou jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím.“ Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Potom vyzval Tomáše: „Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebud' nevěřící, ale věřící.“ Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“ Ježíš mu řekl: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.“ Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

3.neděle velikonoční - 15.dubna 2018

1. ČTENÍ - Sk 3, 13-15, 17-19

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr promluvil k lidu: „Bůh Abrahámův, Izákův a Jakubův, Bůh našich praotců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého jste vy sice vydali a kterého jste se zrekli před Pilátem, ačkoliv on rozhodl, že ho

propustí. Vy jste se zrekli Svatého a Spravedlivého a vyprosili jste si milost pro vraha. Původce života jste dali zabít, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých, a my jsme toho svědky. Já ovšem vím, bratři, že jste to udělali z nevědomosti, a stejně tak i vaši přední muži. Bůh to však dopustil, aby se tak splnilo, co předem oznámil ústy všech proroků, že jeho Pomazaný musí trpět. Obraťte se tedy a dejte se na pokání, aby vaše hříchy byly zahlazeny.“

2. ČTENÍ - 1 Jan 2, 1-5a

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste nehrěšili. Zhrěší-li však někdo, máme přímluvcu u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa. Podle toho víme, že jsme ho poznali, když zachováváme jeho přikázání. Kdo tvrdí: „Znám ho“, ale jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravda. Kdo však jeho slovo zachovává, v tom je Boží láska opravdu přivedena k dokonalosti.

EVANGELIUM - Lk 24, 35-48

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Dva učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba. Když o tom mluvili, stál on sám uprostřed nich a řekl jim: „Pokoj vám!“ Zděšili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: „Proč jste rozrušení a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.“ A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a jen se divili. Proto se jich zeptal: „Máte tady něco k jídlu?“ Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl. Dále jim řekl: „To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.“ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlášáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpustěny hříchy. Vy jste toho svědky. Hle, já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“

4.neděle velikonoční - 22.dubna 2018

1. ČTENÍ - Sk 4, 8-12

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr, naplněn Duchem svatým, řekl: „Přední mužové v lidu a starší! Když se dnes musíme odpovídat z dobrého skutku na nemocném člověku, kým že byl uzdraven, tedy ať to víte vy všichni a celý izraelský národ: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, ale kterého Bůh vzkřísil z mrtvých: skrze něho stojí tento člověk před vámi zdravý. On je ten kámen, který jste vy stavitelé odhodili, ale z kterého se stal kámen nárožní. V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy.“

2. ČTENÍ - 1 Jan 3, 1-2

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hled'te, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.

EVANGELIUM - Jan 10, 11-18

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl: „Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život. Kdo je najatý za mzdu a není pastýř a jemuž ovce nepatří, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce a dává se na útěk - a vlk je uchvacuje a rozhájí - vždyť kdo je najatý za mzdu, tomu na ovcích nezáleží. Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádo, jen jeden pastýř. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc ho zase přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce.“

5.neděle velikonoční - 29.dubna 2018

1. ČTENÍ - Sk 9, 26-31

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když přišel Šavel do Jeruzaléma, pokoušel se navázat styk s učedníky, ale všichni se ho báli. Nemohli uvěřit, že on je učedníkem. Ujal se ho však Barnabáš. Uvedl ho k apoštolům a vypravoval, jak Šavel viděl na cestě Pána, který s ním mluvil, a jak v Damašku neohroženě vystupoval ve jménu Ježíšově. Od té chvíle byl s nimi v Jeruzalémě stále ve styku a směle vystupoval ve jménu Páně. Také rozmlouval s helénisty a přel se s nimi. Ti mu však začali ukládat o život. Jakmile se to bratři dověděli, doprovodili ho dolů do Césareje a odtamtud ho vypravili do Tarsu. Církev měla pokoj v celém Judsku, Galileji i Samařsku. S úspěchem se vyvíjela, žila v bázi před Pánem a rostla přispěním Ducha svatého.

2. ČTENÍ - 1 Jan 3, 18-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Đeti, nemilujeme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy! Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a to uklidní před ním naše svědomí, když by nám něco vyčítalo, neboť Bůh ví všechno dokonaleji a lépe než naše svědomí. Milovaní, jestliže nás svědomí neobviňuje, dodá nám to radostné důvěry v Boha a dostaneme od něho všechno, zač prosíme, protože zachováváme jeho přikázání a konáme, co je mu milé. A to je to jeho přikázání: abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám nařídil. Kdo zachovává jeho přikázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. A že v nás zůstává, poznáváme podle Ducha, kterého nám dal.

EVANGELIUM - Jan 15, 1-8

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla ovoce ještě více. Vy jste už čistí tím slovem, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest; uschne, seberou ji, hodí do ohně - a hoří. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Tím bude oslaven můj Otec, že ponesete mnoho ovoce a osvědčíte se jako moji učedníci.“

6.neděle velikonoční - 6.května 2018

1. ČTENÍ - Sk 10, 25-26. 34-35. 44-48

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když Petr přišel do Césareje, Kornélius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: „Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk.“ Tu se Petr ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.“ Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu řeč poslouchali. A žasli věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví cizími jazyky a velebi Boha. Tehdy Petr řekl: „Může někdo odpírat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?“ Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista. Potom ho prosili, aby u nich zůstal ještě několik dní.

2. ČTENÍ - 1 Jan 4, 7-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou obět' za naše hříchy.

EVANGELIUM - Jan 15, 9-17

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. března 2018

Politické události

Zeman složil prezidentský slib, zahájil druhé funkční období

Miloš Zeman složil na společné schůzi Parlamentu 8. března prezidentský slib, čímž zahájil své druhé pětileté funkční období. V inauguračním projevu Zeman ostře zaútočil na podnikatele Zdeňka Bakalu a také média včetně veřejnoprávních. Zástupci parlamentních stran se od toho s výjimkou SPD distancovali, zástupci TOP 09, ODS i KDU-ČSL opustili během projevu sál. Podobně jako před pěti lety nebylo složení slibu bez vad, Zeman při jeho skládání neměl ruku v textu ústavy. Na platnost slibu to podle expertů ale nemá vliv.

Zeman na Pražský hrad přijel limuzinou ve společnosti manželky Ivany a dcery Kateřiny. Obě ho doprovodily společně s kancléřem Vratislavem Mynářem i při příchodu do Vladislavského sálu. Slib poté složil předepsaným způsobem do rukou předsedy Senátu Milana Štěcha (ČSSD). Krátce po přísaze zahřmělo z nedalekého Petřína 21 dělových salv, v sále zněla česká hymna.

Následoval více než půlhodinový projev, který Zeman začal oslovením manželky a dcery. Proslov rozdělil do dvou částí, v první hodnotil své dosavadní působení. Slíbil mimo jiné, že se nadále bude setkávat s občany při cestách do krajů. Ve druhé mluvil o příštích pěti letech. Uvedl, že plánuje podporovat

aktivní občanství včetně dobrovolnictví a přímou demokracii. Zeman v projevu Bakalu obvinil z rozsáhlé hospodářské kriminality v OKD, označil ho za velkou skvrnu. Prezident poté kritizoval i vybraná média patřící do Bakalova vydavatelství Economia a veřejnoprávní Českou televizi z pokusů o manipulaci veřejnosti a neobjektivnosti. Obě média se proti tomu ohradila.

Zeman, kterého se z předsedů parlamentních stran zastal jen šéf SPD Tomio Okamura, se podle pravicových politiků nedokázal oprostít od útoku na svobodu projevu a od vyřizování si účtů. Jiný projev bez vymezování se čekal od Zemana také premiér Andrej Babiš (ANO). Podle předsedy komunistů Vojtěcha Filipa byl Zeman někdy až překvapivě konkrétní a osobní.

Zeman se po inauguraci společně s manželkou Ivanou a dcerou Kateřinou poklonili v katedrále sv. Víta ostatkům svatého Václava. K lebce světce umístěné na oltáři Zemanova dcera za prezidenta a první dámu položila květiny. Staronovému prezidentovi během obřadu požehnal kardinál Dominik Duka.

Ondráček rezignoval z čela komise pro kontrolu GIBS

Poslanec Zdeněk Ondráček (KSČM) se vzdal funkce předsedy komise pro kontrolu činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS). Předěšel tak hlasování o svém odvolání, které chtěla prosadit většina sněmovních stran. Jeho rozhodnutí opo-

ziční politici kvitovali, současně však upozorňovali, že může být součástí politického obchodu ANO a komunistů, kteří jednají o možné toleranci vlády ANO. Šéf KSČM Vojtěch Filip nicméně novinářům řekl, že kvůli důvěryhodnosti ANO je tolerance kabinetu ze strany KSČM na vázkách.

Zvolení Ondráčka kritizovaly politické strany kvůli tomu, že se před listopadem 1989 jako policista podílel na potlačování demonstrací proti komunistickému režimu.

Filip uvedl, že rozhodnutí, zda by komunisté mohli tolerovat druhou vládu hnutí ANO, je po posledním dění na vázkách. Pro odvolání Ondráčka se totiž o víkendu vyslovil i premiér v demisi Andrej Babiš (ANO). Podle Filipa zvažovanou toleranci kabinetu ze strany KSČM nemusí ohrozit neshody na programu, ale spíš důvěryhodnost partnera.

Petici proti zvolení Ondráčka podepsalo při protestech asi 14.000 lidí. Podle Kohoutové zhruba polovina podpisů pochází z demonstrace v Praze, kde organizátoři odhadli počet účastníků na 20.000. Operátor T-Mobile pro ČTK uvedl, že podle analýzy jeho dat se demonstrace na Václavském náměstí zúčastnilo přibližně 25.000 lidí.

Studenti vyšli ze škol na obranu demokracie i nezávislých médií

Studenti ze zhruba 300 vysokých a středních škol se po cel zemi připojili k půlhodinové výstražné stávce na obranu společenských a ústavních hodnot. Před školami a na protestních demonstracích v Praze, Brně, Ostravě, Plzni, Českých Budějovicích, Olomouci, Hradci Králové a dalších větších mě-

stech se sešly celkem tisíce mladých lidí. V projevech, na transparentech i prostřednictvím sociálních sítí studenti kritizovali přístup vrcholných politiků k ústavě či vůči médiím, zejména ze strany prezidenta Miloše Zemana a premiéra v demisi Andreje Babiše (ANO).

Výzvu nazvanou VyjdiVen iniciovali studenti pražské DAMU a přihlásilo se k ní přes 300 škol. Stávka podle organizátorů nemá zpochybňovat volební výsledek, ale má dát najevo, že studentům není lhostejný současný vývoj země. Tento protest nemá být jednorázovou akcí, ale dlouhodobou snahou studentů usilovat o lepší politickou kulturu v zemi.

Mezi požadavky studentů je například to, aby prezident plnil ústavní povinnost jmenováním premiéra, který získá podporu Sněmovny a který nebude trestně stíhaným člověkem. Studenti rovněž chtějí, aby vláda v demisi nedělala zásadní a personální kroky ani nevytvářela nové ústavní pořádky a aby proti nedodržování ústavních zvyklostí důrazně vystoupil Senát. Při protestu zaznívala i slova na podporu nezávislosti zejména veřejnoprávních médií.

Babiš se na úřadu vlády setkal s předsedou

Sněmovny reprezentantů

Premiér v demisi Andrej Babiš (ANO) jednal na úřadu vlády s předsedou americké Sněmovny reprezentantů Paulem Ryanem o ekonomické, obchodní a vědecké spolupráci, zejména o možných komplikacích způsobených jednostranným uvalením cel na dovoz hliníku a oceli do USA. Babiš v souvislosti se stým výročí vzniku Československa, ke kterému při-

spěly i Spojené státy, uvedl, že blížící se oslavy budou dobrým impulsem pro další prohloubení česko-americké spolupráce.

Česká republika bude podle vlády nadále usilovat o americké investice do odvětví s vysokou přidanou hodnotou a prohlubování spolupráce ve vědě, inovacích a energetice. Také by chtěla posílit možnosti českých studentů zúčastnit se výměnných pobytů na amerických univerzitách. Dalším tématem schůzky byla obranná spolupráce a mise NATO, do kterých Česko vysílá své vojáky.

Česko vyhostí tři ruské diplomaty v reakci na útok v Británii

Česko vyhostí tři členy ruského diplomatického personálu v reakci na otravu bývalého ruského agenta Sergeje Skripala v Británii. Je to výraz solidarity s Británií po útoku, řekl premiér v demisi Andrej Babiš (ANO). Zároveň uvedl, že Rusko překročilo veškeré meze, když označilo Česko za možnou zemi původu nervového jedu novičok použitého k útoku v Británii. Rozhodnutí vlády uvítaly opoziční ODS i ČSSD. Podle komunistů chybějí k takovému rozhodnutí věrohodné důkazy.

Ministr zahraničí Martin Stropnický (ANO) uvedl, že se setkal s ruským velvyslancem Alexanderem Zmejevským a o vypovězení ho informoval. Tři členové ruského diplomatického personálu a jejich rodinní příslušníci musí opustit Česko do 1. dubna. "Nemůžeme vzhledem k diplomatickým zvyklostem specifikovat zařazení oněch tří diplomatů," uvedl Stropnický. ČR však

podle něj jednala s rozmyslem, nikoliv nahodile.

Babiš novinářům řekl, že Česko je jako součást EU a NATO pevně začleněné do západních struktur. "Když náš spojenec nás ve vážné situaci požádá o pomoc, máme mu vyjít vstříc," uvedl. Útok nervovým plynem na území cizího státu podle něj ohrožuje civilní obyvatelstvo a ukazuje na brutálnější způsob špionáže, než je zvykem.

Archeologové vykopali ve vyškovské průmyslové zóně unikát

Archeologové vykopali ve vyškovské průmyslové zóně unikát. Našli kostru ženy ze starší doby bronzové, která v hrobu objímá dítě. Takto pohřbená těla z té doby dosud neviděli. ČTK to řekla Blanka Mikulková z Ústavu archeologické památkové péče Brno. Kostra ženy a dítěte skončí po dalším zkoumání ve vyškovském muzeu.

Ženu a dítě lidé ve druhém tisíciletí před našim letopočtem uložili do hrobu v podobě takzvané sídlištní jámy velice pietně. Jejich hrob byl naaranžovaný, což v té době nebylo vůbec obvyklé. "Úplně jsme na to s kolegy zírali," uvedla Mikulková. Podle ní nejsou sice pohřby rodičů s dětmi výjimečné, ale děti bývají v hrobech často pohozené. Tady je tomu ale jinak, protože žena dítě objímá v náručí. "Hlavy mají u sebe, je v tom neuvěřitelná, až zvláštní pieta. Všichni jsme na to zírali, na Moravě nevím o podobném nález," uvedla Mikulková. Odborníci kostry z hrobu vyjmuli a nyní je bude zkoumat antropolog. Měl by zjistit věk dítěte a ženy, jejich výšku a případně jejich nemoci.

Ze Slovenska

Za předčasné volby na Slovensku se demonstrovalo i v Praze a Brně

Stovky lidí se sešly v horní části pražského Václavského náměstí. Se slovenskými vlajkami a transparenty účastníci demonstrovali za předčasné volby na Slovensku. Demonstrace se konají především v Bratislavě a dalších slovenských městech. Po Ficově rezignaci sestavuje nový kabinet současná tříčlenná koalice. Podle organizátorů pražského protestu může ale důvěryhodná vláda vzejít pouze z předčasných voleb. "Žádná rošáda nemůže vrátit důvěru občanů," řekl v úvodu jeden z organizátorů.

Převážně mladí lidé zaplnili prostor náměstí pod sochou sv. Václava až po stánky v horní části Václavského náměstí. Na demonstraci přišli především Slováci, v davu ale byli i Češi. Demonstranti začali postupně zaplňovat i jízdní pásy na náměstí, policie proto pro dopravu jeho horní část uzavřelo. Neodradil je ani drobný déšť.

Kiska jmenoval novou slovenskou vládu

Slovenský prezident Andrej Kiska jmenoval Petra Pellegriniho (Směr-sociální demokracie) do funkce předsedy vlády Slovenské republiky. Krátce poté jmenoval i všechny členy nového kabinetu, který téměř doslova převzal programové prohlášení minulé vlády. V něm obsadila strana Směr devět křesel, Slovenská národní strana tři a strana Most-Híd rovněž tři křesla.

„Jsme tady dnes proto, že byli zavražděni dva mladí lidé. Na nedůvěru a rozhořčení veřejnosti se nedá reagovat křikem, arogancí nebo

ignorací podezření, že organizovaný zločin sahá do nejvyšších míst slovenské politiky. Vaším úkolem je bojovat o důvěru občanů," řekl prezident Andrej Kiska.

Politickou krizí, která vedla k obměně vlády, odstartovala na Slovensku zatím neobjasněná vražda novináře Jána Kuciaka a jeho přítelkyně Martiny Kušnírové letos na konci února. Kuciak se zabýval působením mafie na Slovensku a jejím údajným vlivem na slovenské politiky.

Nová slovenská vláda získala důvěru

Poslanci slovenského parlamentu vyslovili důvěru nové vládě premiéra Petra Pellegriniho (Směr-sociální demokracie). Ve 150členném parlamentu podpořilo Pellegriniho vládu 81 poslanců, 61 bylo proti a dva poslanci se zdrželi. Diskuse o programovém prohlášení nové vlády probíhala již nějaký čas. Diskuse se zúčastnili výlučně opoziční poslanci.

Ekonomika

Uber se dohodl s vládou, bude mj. podnikat z ČR a evidovat tržby

Společnost Uber se dohodla s vládou, že bude podnikat v České republice, tedy že okamžitě zažádá o živnostenský list. Dále budou muset mít řidiči firmy licenci jako taxikáři a budou také dobrovolně evidovat tržby. Po setkání se zástupci firmy to řekl premiér Andrej Babiš (ANO). Příslušné memorandum podle něj vláda uzavře s firmou do konce března. Do konce dubna by měla firma uzavřít s finanční správou protokol o vykazování tržeb. Asociace koncesionářů v taxislužbě (AKT) je k dohodě zdrženlivá, další protesty v ulicích

Prahy ale zatím nechystá. Uber podle svých zástupců regulaci vítá. "Připomínky ze schůzky bereme velmi vážně - rozhodně jsou nyní před námi úkoly, které musíme vyřešit. Věříme, že další jednání budou následovat i v budoucnu, protože jsme odhodláni učinit to správné pro tisíce spotřebitelů, řidičů i pro Prahu," uvedl generální ředitel Uberu pro střední a východní Evropu Alexei Stakh. Dodal, že ve spolupráci s českými městy chce Uber pomáhat k efektivnímu využití aut, což ulehčí dopravě a povede k menšímu znečištění a nižší potřebě parkovacích míst.

Studie: Česko je osmou nejatraktivnější výrobní zemí na světě

Česko je osmou nejatraktivnější výrobní zemí světa, v žebříčku si meziročně polepšilo o jedno místo. Nejlepší podmínky jsou v Číně. Vyplyvá to ze studie realitní poradenské společnosti Cushman & Wakefield, ve které porovnávala 42 zemí. Mezi 19 evropskými státy je Česká republika třetí za Litvou a Maďarskem.

Studie porovnává jednotlivé země podle různých rizikových a nákladových faktorů. Například politického a ekonomického rizika, tržních podmínek a personálních nákladů. Čína na prvním místě žebříčku vystřídala Malajsii, která poklesla na třetí příčku. Druhou nejatraktivnější zemí pro výrobní podniky se stala Litva. Podle Hlobila díky příznivému podnikatelskému prostředí a nižším personálním nákladům v celé Evropě. "Ty jsou zde o 14 procent nižší než v Polsku a oproti České republice dokonce o 30 procent," uvedl dále Hlobil.

Vítězem soutěže ShopRoku se stal e-shop s parfémů Notino.cz

Absolutním vítězem soutěže ShopRoku se v uplynulém roce stal e-shop s parfémů Notino.cz, obchod vyhrál ocenění již loni. Ocenění vychází z 4,5 milionu hodnocení zákazníků. Nejvíce hlasů od internetových uživatelů dostal Onlineshop.cz, který zvítězil v ceně popularity. ČTK o tom informoval srovnávač cen Heureka.cz, který soutěž pořádá.

V ceně popularity letos hlasovalo dosud nejvíce lidí, zveřejněny byly i obchody v jednotlivých kategoriích. Mezi dalšími oceněnými se tak objevil například e-shop Růžový slon.cz, F-sport.cz, ProdejParfemu.cz nebo Kytary.cz. "Zákazníci letos udělili svým oblíbeným e-shopům rekordní počet hlasů, celkem 138.000. Další důkaz toho, že on-line nakupování v Česku roste a je o něj zájem," uvedl ředitel Heureka Tomáš Braverman.

Kurzovní lístek

27. 3. 2018 (střed)

EUR, 1	25,475
Kanada, 1	15,970
USA, 1	20,586

Kultura

Nejlepším filmem letošních Českých lvů je Bába z ledu

Nejlepším filmem loňského roku je rodinný snímek Bába z ledu. Jeho tvůrci převzali šest Českých lvů, včetně režie a hereckých kategorií. Film režiséra Bohdana Slámy byl s 15 nominacemi favoritem 25. ročníku filmových cen, které uděluje Česká filmová a televizní akademie.

Tři sošky získal snímek Po strništi bos Jana Svěráka, politické drama Milada proměnilo dvě z deseti nominací.

Snímek Bába z ledu popisuje vztahy mezi lidmi tří generací v jedné rodině a důležité místo v něm má otužování ve Vltavě. Scénář filmu uspěl například na newyorském filmovém festivalu Tribeca. Českého lva získal za nejlepší film, sošky obdržel také Bohdan Sláma za nejlepší režii a scénář, herečky Zuzana Kronerová a Petra Špalková za nejlepší výkony v hlavní a vedlejší roli a Pavel Nový jako nejlepší herec v hlavní roli.

Nejlepší mužský výkon ve vedlejší roli podle akademiků předvedl Oldřich Kaiser ve snímku Po strništi bos. Snímek Po strništi bos získal tři České lvy ze 13 nominací. Vedle Kaisera byl oceněn Vladimír Smutný za nejlepší kameru a také Jakub Čech a Claus Lyngé za nejlepší zvuk. Za drama Milada v režii Davida Mrnky dostaly České lvy za nejlepší kostýmy Simona Rybáková a za nejlepší masky Andrea McDonaldová. Cena pro nejlepší dokument patří režisérce Sommerové a producentovi Pavlu Berčíkovi za film Červená o světově proslulé operní pěvkyni a herečce Soně Červené. Potlesk vestoje si vysloužil střihač a pedagog Alois Fišárek, který převzal cenu za mimořádný přínos české kinematografii.

Tři ceny Anděl získala kapela J.A.R., v Síní slávy je Merta

Kapela J.A.R. proměnila tři ze čtyř nominací 27. ročníku Cen Anděl. Členové České hudební akademie (ČHA) ji přisoudili vítězství v prestižní kategorii Album roku (Eskalace dobra), stali se skupinou

roku a jejich píseň Zhublas je skladbou roku. Neproměnili tak jedinou ze svých nominací kategorii Videoklip roku, ve které uspěla zpěvačka Barbora Poláková se singlem Po válce režisérů Jakuba Machaly a Jana Bárteka.

Do Síně slávy akademie uvedla folkového písničkáře Vladimíra Mertu. Při ceremoniálu Merta mluvil o andělech svržených z nebe. V písni pak zazpíval o "vraždách na cestě k moci" a za "padlé anděly" označil ruského a českého prezidenta Vladimíra Putina a Miloše Zemana a premiéra Andreje Babiše.

Zemřel Zdeněk Mahler, autor knih o Dvořákovi a Masarykovi či Lidicích

V sobotu 17. března zemřel ve věku devětaosmdesáti let spisovatel, muzikolog, publicista, scenárista a učitel Zdeněk Mahler. Rodák z Bate-lova na Vysočině se podílel například na přípravě Formanova slavného, osmi Oscary ověřeného snímku Amadeus, kde si i zahrál.

Narodil se 7. prosince 1928. Po získání doktorátu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy pracoval krátce v rozhlase a na ministerstvu školství a kultury. V té době byl současně dramaturgem Laterny magiky a podílel se na její prezentaci při Expo 58 v Bruselu. Od roku 1960 měl svobodné povolání.

Napsal řadu knih o významných osobnostech domácí i světové kultury, jakými byli Dvořák, Smetana, Mozart, Masaryk či Havlíček. Jako autor či spolupracovník je podepsán pod mnoha filmovými či televizními scénáři, mezi jinými Svatba jako řemen, Nebeští jezdci, Božská Ema, Den sedmý, osmá noc, Amadeus nebo naposlady Lidice.

Za trvalý přínos pro českou kulturu obdržel roku 2003 od ministra kultury medaili Artis Bohemiae Amicis a v roce 2011 cenu Unie českých spisovatelů. Dne 28. října 2013 ho prezident Miloš Zeman vyznamenal medaili Za zásluhy.

Do povědomí široké veřejnosti se Zdeněk Mahler zapsal v roce 1994 jako průvodce třídičného pořadu Katedrála o třech dějstvích. Seriál a kniha, ve kterých Mahler podal svůj pohled na historii chrámu sv. Víta na Pražském hradě, se objevily právě v době, kdy soudy poprvé rozhodovaly o vrácení katedrál církví. Vyvolaly proto vlnu zájmu, ale i nesouhlasu.

Knihu svých vzpomínek nazval „...ale nebyla to nuda“, což prý charakterizuje i jeho život. Vydal ji krátce před 87. narozeninami. „Vždy jsem si postavy svých příběhů volil svobodně, a nikoli náhodou. Měl jsem vždycky pocit, že jsou něčím inspirativní. A nebyli to jen muzikanti, ale i Borovský či Masaryk, bez nichž se neobejdeme,“ řekl tehdy spisovatel.

Velký ohlas vzbudil také jako autor a moderátor populárně vzdělávacích pořadů a esejů Mi Pražané mi rozumějí či Ano, Masaryk: právě TGM pak prezentoval v anketním projektu ČT Největší Čech. Pro rakouskou televizi připravil seriály o Mozartovi a skladatelské rodině Straussů.

Mahler vyznával Havlíčkovovo krédo „Kdo svůj národ miluje, nešetří ho“, v jehož duchu vystupoval proti účelovým úpravám národní historie. Podle kolegů pracoval na dalších projektech, mimo jiné o Juliu Fučíkovi nebo o svém prastrýci, skladateli Gustavu Mahlerovi.

Poslední žijící český pilot RAF Boček pokřtil svou knihu

Emil Boček, poslední žijící český letec sloužící v Britském královském letectvu za druhé světové války, pokřtil knihu s názvem Strach jsem si nepřipouštěl, která vypráví jeho životní příběh. Vyšla k jeho únorovým 95. narozeninám. Boček v kapitulní síni brněnské Vojenské nemocnice prohlásil, že knihu dočetl a je to věrně zapsané vyprávění. S chutí vzpomínal, jak se třikrát narodil, a vtipkoval, jak se jednou vrátil z Bruselu na domovské letiště, kde už ho považovali za mrtvého.

Boček sloužil nejprve jako mechanik u 312. stíhací perutě a v závěru války od října 1944 se stal pilotem-stíhačem u 310. stíhací perutě. Z domova odešel tajně v 16 letech v roce 1939. Dostal se do Bejrútu a zúčastnil se bojů ve Francii v létě 1940. V září téhož roku ve Velké Británii absolvoval pilotní výcvik a byl přijat k Royal Air Force. Další výcvik prodělal v Kanadě a do konce války měl na kontě 26 operačních letů. Z letectva odešel v roce 1946.

Olomouc čeká maraton ve čtení bible, zapojí se 300 lidí

Zhruba 300 lidí se zapojí v Olomouci do čtyřadvacetihodinového maratону nepřetržitého čtení bible. Úryvky ze Starého i Nového zákona budou číst lidé v prostorách kaple svatého Jeronýma v budově olomoucké radnice. Letos byl o akci podle pořadatelů velký zájem, lidé se hlásili s předstihem a zájem byl i o termíny v nočních či časných ranních hodinách. Olomouc je podle organizátorů jediným městem v tuzemsku, kde se tato tradice drží pravidelně.

Lidé se budou ve čtení střídát v pětiminutových intervalech. Zájem o čtení byl i letos velký, některé termíny především v nočních hodinách jsou však ještě stále volné. Akci uvede olomoucký arcibiskup Jan Graubner a vystoupí dětský sbor Campanella. "První hodina je specifická tím, že čteme jeden úryvek v různých evropských jazycích a budou to čistě rodilí mluvčí," doplnil Kořenek.

Cenu za opravu památek dostal dřevěný most a kaple Dřevěný most přes Jizeru v obci Bystrá nad Jizerou a kaple ukřižování v Jiřetíně pod Jedlovou dostaly cenu za nejlepší opravu historických objektů. Získaly titul Památka roku 2017. Soutěž pátým rokem vyhlašuje Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. V závěrečné nominaci bylo šest objektů ve dvou kategoriích včetně Weřichovy vily v Praze.

Dřevěný most přes Jizeru v Bystré nad Jizerou je kulturní památkou a má podle odborníků unikátní konstrukci. V České republice jsou pouze dva mosty obdobné konstrukce - věšadlového systému. Trojúhelníkové věšadlo je však jediné. Most nechal vybudovat v roce 1922 mlynář Janoušek pro dopravu obilí do svého mlýna. Konstrukce, opláštění a dekorativní prvky jsou dochovány v původní podobě.

Z menších oprav uspěla kaple Ukřižování v Jiřetíně pod Jedlovou. Počátky poutního místa jsou spojeny s legendou o sedmi bratřích rodu Donátů z Jiřetína a zázračných uzdraveních u dřevěného kříže. V letech 1759 až 1764 bylo postaveno zásluhou místního faráře 11 dobových zděných kaplíček s reliéfními výjevy, kaple Povýšení sv. Kříže, ka-

ple Božího hrobu a Getsemanská zahrada. Křížová cesta byla posvěcena 17. září 1764. Památka je postavená ve volném terénu a volně přístupná veřejnosti po celý rok.

Sport

Darida sesadil Čecha a je poprvé Fotbalistou roku

Českým Fotbalistou roku se poprvé v kariéře stal Vladimír Darida. Záložník Herthy Berlín v tradiční anketě Fotbalové asociace ČR porazil Petra Čecha, který předtím ovládl hlasování devětkrát a od roku 2008 ho porazil jen před třemi lety David Lafata. Třetí místo obsadil Michael Krmenčík z Plzně. Mezi trenéry se po roční pauze vrátil na trůn Pavel Vrba, který vyhrál cenu pro kouče roku už posedmé za posledních osm let. Vyrovnal tak rekord Karla Brücknera. Talentem byl zvolen Jakub Jankto z Udine a cenu pro nejlepší fotbalistku obhájila Lucie Voňková z Bayernu Mnichov. Do Sině slávy českého fotbalu byl uveden Zdeněk Nehoda. Mistr Evropy z roku 1976 se stal dvakrát Fotbalistou roku. Člen klubu ligových kanonýrů a autor 145 branek se po konci kariéry věnuje roli hráčského agenta.

Strýcová má z Indian Wells nejceněnější titul ve čtyřhře

Barbora Strýcová vyhrála s bývalou světovou jedničkou Tchajwankou Sie Šu-wej čtyřhru na tenisovém turnaji v Indian Wells a získala nejceněnější deblový titul v kariéře. Ve finále porazily nejvýše nasazenou ruskou dvojici Jekatěrina Makarovová, Jelena Vesninová dvakrát 6:4.

Podle České tiskové kanceláře připravila Jana Korečková Olomouc, Česká republika

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Církev bude slavit památku Panny Marie Matky církve

Vatikán zveřejnil dekret Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, který stanovil, že první pondělí po neděli Soslání Ducha svatého bude v celé církvi slavena památka Nejsvětější Panny Marie, Matky církve. Památka Marie Matky církve byla doposud v tento den připomínána pouze ve dvou místních církvích: v Polsku a v Argentíně.

V dekretu se uvádí, že úcta k Panně Marii se v církvi pěstovala od nejstarších dob. Podle sv. Augustina je Maria matka církve díky své lásce, skrze níž se podílela na znovuzrození věřících v církvi. Sv. Lev Veliký říká, že Maria je zároveň Matkou Krista, Syna Božího, i matkou údů jeho Mystického Těla, které reprezentuje církev.

Blahoslavený papež Pavel VI. pak v roce 1964 na třetím zasedání 2. vatikánského koncilu prohlásil Pannu Marii za Matku církve a stanovil, že „*Matka Boží musí být nadále uctívána a oslavována celým křesťanským společenstvím*“.

Dokument podepsaný v den památky P. Marie Lurdské, 11. února 2018, rovněž stanovuje, že památka má být od nynějška занесена ve všech kalendářích a liturgických knihách, včetně liturgie hodin. Příslušné liturgické texty jsou připojeny k dekretu a jejich překlady, schválené jednotlivými biskupskými konferencemi, budou zveřejněny poté, co je vatikánská kongregace potvrdí.

Čínští křesťané v České republice:

Po návratu do Číny jim hrozí zatčení i mučení

Pouze osm žadatelů ze skupiny několika desítek čínských křesťanů získalo v ČR politický azyl. Ministerstvo vnitra odmítlo 70 žádostí, přičemž neúspěšní žadatelé mohou zatím legálně zůstat v ČR až do doby, než o nich pravomocně rozhodnou soudy. Pokud se ale budou muset vrátit zpět do Číny, hrozí jim vážné perzekuce ze strany čínských úřadů.

„Byli jsme sledováni, jelikož čínská vláda je proti náboženství, a tak naše aktivity nahlásovali úřadům. V takovém prostředí jsem vyrůstala odmalička. Dvakrát mě zatkli. Nezbylo mi tedy než odejít. Nemohu se vrátit do Číny. V Číně se útlak proti věřícím neustále stupňuje, nedávno dokonce vyhodili jeden kostel do povětří, i když do té doby patřil mezi legální. Takže pokud bych se vrátila do Číny, určitě by mě zatkli, mučili a odsoudili. Nepřežila bych,“ řekla jedna z čínských křesťanek pod podmínkou anonymity v pořadu Reportéři ČT.

Amnesty International uvádí, že Čína pečlivě monitoruje své občany, kteří jsou v zahraničí. Jako vlastizrádce bere ty, kteří v jiné zemi kritizují režim - třeba tím, že požádají o azyl. Například i etničti Ujgurové, jejichž náboženstvím je islám, čelili po nucených návratech do Číny zatýkání, mučení a obvinění ze "zrahy rodné země." Fakt, že lidé žádají v zahraničí o azyl, bere čínská vláda jako důvod k obvinění z trestného činu nebo pokusu o něj.

Podle některých odhadů žijí v Čínské lidové republice až desítky milionů křesťanů, přičemž jejich pronásledování trvá nepřetržitě od roku 1949. Tamní komunističtí vládcí sice uznávají katolictví i protestantství, na církve ale dohlíží tajná policie. Další křesťanské církve čínský režim potírá.

Z výzkumů Amnesty International, které mělo ministerstvo vnitra při svém rozhodování k dispozici, jednoznačně vyplývá, že občané Číny, kteří jsou křesťanského vyznání, čelí ve své zemi pronásledování a perzekucím. Už v roce 2013 odstartovala kampaň za ničení kostelů a odstraňování křesťanských křížů z budov. Právnik,

kteří nabídl pastorům pomoc i samotní členové církve čelí zastrašování, absurdním obviněním a vykonstruovaným procesům.

Podle organizace Hlas mučedníků bylo v dubnu 2013 sedm vedoucích domácí církve z provincie Che-pej odsouzeno k odnětí svobody v délce tří až sedmi let na základě obvinění z příslušnosti k „sektě“. Zákazy činnosti se nevyhýbají ani sborům působícím pod hlavičkou státem schváleného Vlasteneckého hnutí trojí soběstačnosti a i jejich vedoucí a řadoví členové jsou vězněni a všemožně obtěžováni. V roce 2013 bylo pozatýkáno více než 1400 protestantských věřících z neregistrovaných společenství, což je více než v předchozím roce; křesťanům bylo také zakazováno používat ke scházení „nelegální“ objekty a pořádat bohoslužby.

1. února 2018 navíc vstoupila v platnost nařízení, která úřadům zvyšují pravomoci monitorovat, sledovat a potenciálně postihovat některé náboženské praktiky. Ještě více se tak zvyšuje státní kontrola nad všemi aspekty náboženského vyznání. Nadále hrozí, že pravidla zdůrazňující národní bezpečnost s cílem omezit „infiltraci a extremismus“, můžou být zneužita k dalšímu omezování práv na svobodu náboženského vyznání a víry.

K respektování lidských práv vyzval před dvěma lety čínského prezidenta i kardinál Dominik Duka OP, který mu předal dopis, ve kterém mimo jiné píše, že návrat náboženské svobody v Číně není možný bez respektování občanských a lidských práv.

„Jako představitel římskokatolické církve nemohu nevidět osud bratří a sester naší církve v Čínské lidové republice. Pronásledování čínských věřících bylo mnohem krutější a bolestnější, než bylo za komunistického režimu u nás. Tak jako mně nikdy nebyl lhostejný osud kardinála Berana, nemůže mně být lhostejný ani osud kardinála Kunga,“ řekl kardinál Duka k předání dopisu čínskému prezidentovi Si Ťin-pchingovi.

Česká biskupská konference (ČBK) vyzvala tento týden ke spravedlivému vyřešení situace skupiny čínských křesťanů, kteří žádají v ČR o azyl. Chtějí se za ně v neděli modlit při bohoslužbách. Prohlášení na podporu vydali také zástupci Ekumenické rady církvi či Českobratrské církve evangelické.

„Výsledek procesu a další osudy těchto lidí nám nejsou lhostejné, a proto apelujeme na spravedlivé vyřešení jejich situace zhoršované nejistotou a obavami. Jsme vděční za ty, kterým byl azyl udělen, protože dostali naději na život ve svobodné společnosti. Také věříme ve spravedlivý přezkum rozhodnutí o neudělení azylu většiny těchto žadatelů,“ uvedla v prohlášení ČBK.

Biskupové doufají, že bude nalezeno dobré řešení pro další život lidí, kteří se ocitli ve velmi složité životní situaci. „V případě, že k tomu budeme moci nějak přispět, jsme připraveni,“ uvedli.

Novým velvyslancem ČR ve Vatikánu bude Václav Kolaja

Na místo Pavla Vošalíka, který ve Vatikánu působil téměř 10 let, nastoupí kariérní diplomat Václav Kolaja. Nový velvyslanec by měl v květnu předat pověřovací listiny papeži Františkovi.

Václav Kolaja vystudoval historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Po studiích nastoupil na Ministerstvo zahraničních věcí a působil v diplomatickém protokolu, odkud se přemístil do odboru politických vztahů s EU. Také má zkušenosti ze zastupitelských úřadů v Londýně, Bruselu a Washingtonu. Pracoval na postu koordinátora kybernetické bezpečnosti na MZV. Od 1. června 2016 byl náměstkem ministra zahraničních věcí.

Podle zpráv České biskupské konference

Poselství Svatého otce Františka pro 33. světový den mládeže slavený v jednotlivých diecézích na Květnou neděli 25. března 2018

Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha (Lk 1,30).

Draží mladi,

Světový den mládeže 2018 představuje další krok na cestě přípravy mezinárodního světového dne, který se bude konat v Panamě v lednu 2019. Tato nová etapa našeho putování spadá do roku, na který je svoláno řádné shromáždění biskupské synody na téma „Mladí lidé, víra a rozlišování povolání“. Je to pěkná shoda. Pozornost církve, její modlitba a úvahy se zaměří na vás mladé v touze pochopit a především „přijmout“ onen vzácný dar, jímž jste vy pro Boha, pro církev a pro svět. Jak již víte, rozhodli jsme se, že se na této cestě necháme doprovázet příkladem a přímělovou Panny Marie, dívky z Nazareta, kterou si Bůh vyvolil za Matku svého Syna. Ona jde s námi vstříc synodě a Světovému dni mládeže v Panamě. Jestliže vloni nás vedla slova jejího chvalozpěvu „Veliké věci mi učinil ten, který je mocný“ (Lk 1,49), jež nás učila pamatovat na minulost, pak letos se budeme snažit společně s ní naslouchat Božímu hlasu, který šíří odvahu a dává potřebnou milost k tomu, abychom odpovídali na jeho volání: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha“ (Lk 1,30). Jsou to slova, jimiž se Boží posel archanděl Gabriel obrací na Marii, obyčejnou dívku z malé vesnice v Galileji.

1. Neboj se!

Je pochopitelné, že náhlý andělov příchod a jeho tajemný pozdrav: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou“ (Lk 1,28) vyvolal v Marii velké rozpaky; byla překvapena tímto prvním vyjevením své nové identity a svého povolání, jež jí bylo dosud neznámé. Stejně jako všechny osobnosti Písma svatého i Maria se chvěje před tajemstvím Božího volání, které ji najednou staví před nesmírnou záměru s ní a dává jí pocítit veškerou nepatrnost pokorného tvora. **Anděl čte v hloubi jejího srdce a říká jí: „Neboj se!“ Bůh čte i v našem nitru.** On zná dobře výzvy, jímž musíme v životě čelit, především pokud se nacházíme před zásadními volbami, na nichž závisí to, čím budeme a co budeme dělat na tomto světě. Je to „chvění“, jež zakoušíme před rozhodnutími o své budoucnosti, o svém životním stavu a o svém povolání. V těchto chvílích býváme znepokojeni a přepadají nás mnohé obavy.

A vy mladí, jaké obavy prožíváte? Co vám ve vašem nejhlubším nitru působí největší starost? Mnozí z vás máte „podvědomý“ strach, že nejste milováni, že vás nemají rádi, že vás nepřijímají takové, jací jste. Dnes je mnoho mladých, kteří mají dojem, že musí být jiní oproti tomu, jací jsou doopravdy, a pokoušejí se přizpůsobit často umělým a nedosažitelným standardům. Dělají neustálé „fotoretuše“ svých obrázků a skrývají se za různé masky a falešné identity, až tak, že i z nich samých se stane téměř jakýsi „fáke“. Mnozí jsou posedlí tím, aby dostali co nejvíce „lajků“. A z pocitu nedostatečnosti pramení mnoho obav a nejistot. Jiní se obávají, že nedokážou najít citovou stabilitu a zůstat sami. Tváří v tvář pracovní nejistotě u mnohých vzniká strach, že se nedokážou dostatečně profesionálně uplatnit a nedožijí se uskutečnění svých snů. Takovéto obavy jsou přítomné u mnoha mladých, věřících i nevěřících. I ti, kdo přijali dar víry a seriózně hledají své povolání, nebyvají často oproštěni od obav. Někteří si myslí: Možná toho Bůh ode mne chce nebo bude chtít příliš mnoho; když půjdu po cestě, jakou mi On ukáže, nebudu doopravdy šťastný anebo nedostojím jeho požadavkům. Jiní se ptají: Budu-li následovat cestu, kterou mi Bůh ukáže, kdo mi zaručí, že dokážu dojít až na její konec? Nezmálomyslním? Neztratím nadšení? Budu

schopen vydržet po celý život?

Ve chvílích, kdy zaplaví naše srdce pochybnosti a strach, ukazuje se potřeba rozlišovat. To nám umožní odstranit chaos v našich myšlenkách a pocitech, abychom jednali správně a rozumně. První krok tohoto procesu překonávání různých obav spočívá v jejich jasné identifikaci, abychom neztráceli čas a energii jako oběť příznaků bez tváře a bez obsahu. Proto vás všechny vyzývám, abyste se podívali do svého nitra a své strachy „pojmenovali“. Zeptejte se takto: Dnes, v konkrétní situaci, kterou prožívám, co mi způsobuje úzkost, čeho se nejvíce bojím? Co mě blokuje a brání mi, abych šel vpřed? Proč nemám odvahu udělat důležitá rozhodnutí, která bych měl udělat? Nemějte strach podívat se poctivě na vaše obavy, poznat je takové, jaké jsou, a počítat s nimi. Bible nepopírá lidský pocit strachu ani mnohé důvody, které ho mohou vyvolávat. Abraham měl strach (srov. Gen 12,10s), Jakub měl strach (srov. Gen 31,31; 32,8) a stejně tak i Mojžíš (srov. Ex 2,14; 17,4), Petr (srov. Mt 26,69 a násl.) a apoštolové (srov. Mk 4,38-40; Mt 26,56). I sám Ježíš zakoušel strach a úzkost, i když na nesrovnatelně jiné úrovni (srov. Mt 26,37; Lk 22,44).

„Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“ (Mk 4,40). Tato Ježíšova výtka apoštolům nám dává pochopit, že častou překážkou pro víru není nevěra, ale strach. Práce na rozlišování poté, co jsme svůj strach identifikovali, nám v tomto smyslu má pomoci k jeho překonání a k tomu, abychom se otevřeli životu a pokojně čelili výzvám, které nám přináší. Zvláště u nás křesťanů by strach nikdy neměl mít poslední slovo, ale měl by být příležitostí k vědomému projevu víry v Boha... a také víry v život! To znamená věřit v zásadní dobro našeho života, který nám Bůh dal, a důvěřovat, že On ho vede k dobrému konci i skrze okolnosti a situace pro nás často tajemné. Pokud ale v sobě živíme strach, máme tendenci uzavírat se do sebe, zabarikádovat se v obraně proti všemu a proti všem a zůstat jakoby ochmutí. Je třeba konat! Nikdy se neuzavírat! V Písmu svatém nacházíme ve všech možných obměnách výraz „nebojte se“ 365krát. Je to, jako by Pán chtěl, abychom se každý den roku osvobozovali od strachu.

Rozlišování se stává nezbytným, když se jedná o hledání vlastního povolání. To častokrát není hned jasné nebo úplně zřejmé, ale pochopíme ho postupně. Rozlišování, které máme v tomto případě dělat, nelze chápat jako úsilí o individuální sebepozorování, jehož cílem je poznat lépe naše vnitřní mechanismy, abychom se posílili a dosáhli určité rovnováhy. V tomto případě se člověk sice může posílit, avšak zůstává uzavřený v omezeném horizontu svých možností a svých pohledů. Povolání ale přichází sbůry a rozlišování v tomto případě spočívá především v otevřenosti tomu Druhému, který volá. Je tedy zapotřebí ticha modlitby, abychom slyšeli Boží hlas, který se ozývá ve svědomí. On tluč na dveře našich srdcí, jako tomu bylo u Panny Marie, a touží uzavřít s námi přátelství skrze modlitbu, hovořit k nám prostřednictvím Písma svatého, nabídnout nám své milosrdenství ve svátosti smíření, sjednotit se s námi v přijímání eucharistie.

Je však důležitá rovněž konfrontace a dialog s druhými, s našimi bratry a sestrami ve víře, kteří mají více zkušeností a pomohou nám lépe vidět a rozhodnout se mezi různými možnostmi. Když mladý Samuel uslyší Pánův hlas, nepozná ho hned a třikrát běží k Elimu, starému knězi, který mu nakonec poradí správnou odpověď: „Když tě zavolá, řekni: „Mluv, Hospodine; tvůj služebník poslouchá““ (1 Sam 3,9). **Vězte, že při svých pochybnostech můžete počítat s církví.** Víím, že jsou zde výborní kněží, zasvěcení muži a ženy, věřící laici, z nichž

mnozí jsou sami mladí, kteří vás mohou doprovázet jako starší bratři a sestry ve víře; pod vedením Ducha Svatého vám mohou pomoci zorientovat se ve vašich pochybnostech a vnímat Boží plán ohledně vašeho osobního povolání. Ten „druhý“ není pouze duchovním vůdcem, ale je také tím, kdo nám pomáhá, abychom se otevírali vůči všemu nekonečnému bohatství života, který nám Bůh dal. **V našich městech a společenstvích je třeba otevřít prostory pro růst, pro snění a pro pohled na nové horizonty! Nikdy nesmíme ztrácet radost ze setkání, z přátelství, radost ze společného snění a z cesty spolu s ostatními.** Autentičtí křesťané nemají strach otevírat se ostatním, sdílet s nimi své životní prostory a proměňovat je v prostory bratrství. Nedopusťte, drazí mladí, aby paprsky mládí uhasly ve tmě zavřeného pokoje, kde jediným oknem, jímž hledíme do světa, je počítač a smartphone. Otevřete dokořán brány svého života! **Kéž váš prostor a čas zaujímají konkrétní lidé a hluboké vztahy,** abyste mohli sdílet autentické a reálné zkušenosti vašeho každodenního života.

2. Maria!

„Zavolať jsem tě tvým jménem“ (Iz 43,1). Prvním důvodem, proč se nemáme bát, je právě to, že nás Bůh volá jménem. Anděl, Boží posel, oslovil Marii jménem. Dávat jména je vlastní Bohu. Při dile stvoření On povolává každého tvora k životu jeho jménem. Za jménem se nachází identita, to, co je u každé věci a u každé osoby jedinečné, niterná podstata, kterou v posledku poznává pouze Bůh. Tato Božská výsada pak byla sdílena s člověkem, jemuž Bůh dovolil dávat jména zvířatům, ptákům i svým dětem (Gen 2,19-21; 4,1). Tuto hlubokou biblickou vizi sdílejí mnohé kultury, když v lidském jménu rozpoznávají zjevení nejhlubšího tajemství života a význam existence.

Když Bůh volá nějakou osobu jménem, zároveň ji tím odhaluje její povolání, její plán svatosti a dobra, jehož prostřednictvím se tato osoba stane pro ostatní darem a který ji učiní jedinečnou. Také Pán, když chce rozšířit obzory nějakého života, rozhodne se dát tomu člověku nové jméno, jako tomu bylo u Šimona, když ho nazval „Petrem“. Z toho povstal zvyk přijmout při vstupu do řeholního řádu nové jméno, které ukazuje novou identitu a nové poslání. Protože je **Boží povolání osobní a jedinečné, vyžaduje od nás odvahu osvobodit se od společenského tlaku, který nutí k uniformitě, aby se náš život stal skutečným a neopakovatelným darem pro Boha, pro církev a pro druhé lidi.**

Drazí mladí, to, že nás Bůh volá jménem, je tedy znamením naší velké důstojnosti v Božích očích a jeho zalíbení v nás. Bůh oslovuje každého z vás jménem. Vy jste Božím „ty“, jste vzácní v jeho očích, hodní úcty a milování (srov. Iz 43,4). Přijměte s radostí tento dialog, který vám Bůh nabízí, tuto výzvu, s níž se na vás obrací, když vás nazývá jménem.

3. Nalezla jsi u Boha milost

Hlavním důvodem, proč se Maria nemá bát, je to, že nalezla u Boha milost. Slovo „milost“ k nám hovoří o lásce nezištné, bezpodmínečné. Jakým povzbuzením je pro nás vědomí, že Boží blízkost a pomoc si nemusíme zasloužit tím, že mu nejdříve předložíme své „vynikající vysvědčení“ plné zásluh a úspěchů! Anděl říká Marii, že milost u Boha už nalezla, ne že ji získá v budoucnosti. Již sama formulace andělových slov nám dává pochopit, že **Boží milost je nepřerušovaná, trvalá, není čímsi pomíjajícím a chvilkovým, a tedy že nikdy nepřestane. I v budoucnosti nás Boží milost bude vždy podporovat, především ve chvílích zkoušky a temnoty.**

Trvalá přítomnost Boží milosti nám dodává odvahy k tomu, abychom s důvěrou přijali své povolání, jež vyžaduje závazek věrnosti, který se obnovuje každý den. Na cestě povolání totiž nechybí kříže; nejsou to jen počáteční pochybnosti, ale i častá

pokušení, s nimiž se cestou setkáváme. Pocit nehodnosti provází Kristova učedníka až do konce, ale on ví, že mu pomáhá Boží milost. Andělova slova dopadají na lidské obavy a odstraňují je silou dobré zprávy, jejímiž nositeli jsou; náš život není čirou náhodou a pouhým bojem o přežití, ale **Bůh miluje každého z nás s našimi osobními dějinami.** To, že jsme „nalezli milost v jeho očích“, znamená, že **Stvořitel spatřuje jedinečnou krásu našeho bytí a má s naším životem podivuhodný záměr.** Takovéto vědomí určitě nevyřeší všechny problémy a neodejme všechny životní nejistoty, ale **má silu život hluboce proměňovat.** To neznámé, co nám zítřek připraví, není temnou hrozbou, kterou je třeba přežít, ale je dobou příhodnou, jež je nám dávana, abychom žili své jedinečné osobní povolání a sdíleli ho se svými bratřími a sestrami v církvi a ve světě.

4. Odvaha v přítomnosti

Z jistoty, že Boží milost je s námi, pochází síla mít v přítomnosti odvahu: odvahu, abychom nesli dále to, co Bůh od nás žádá tady a teď, v každém prostředí našeho života; odvahu, abychom přijali povolání, které nám Bůh ukazuje; odvahu, abychom žili svou víru a neskryvali ji ani neumenšovali.

Ano, **pokud se otevřeme Boží milosti, nemožné se stane skutečností.** „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím 8,31) Boží milost se dnes dotýká vašeho života, „uchvacuje“ vás takové, jací jste, se všemi vašimi obavami a omezeními, ale odhaluje také podivuhodné Boží plány! Vy mladí potřebujete cítit, že někdo má ve vás skutečnou důvěru. Vězte, že papež vám důvěřuje, že církev vám důvěřuje! A vy důvěřujte církvi!

Mladé Marii byl svěřen důležitý úkol právě proto, že byla mladá. Vy mladí máte sílu a procházíte životní fázi, které určitě nechybí energie. Využívejte této síly a těchto energií pro zlepšování světa, počínaje skutečnostmi, jež jsou vám nejbližší. Přeji si, aby vám v církvi byly svěřovány důležité odpovědnosti, aby tam byla odvaha nechat vám prostor. A vy se připravte na převzetí těchto zodpovědností.

Vyzývám vás, abyste znovu kontemplovali Mariinu lásku: lásku pozornou, dynamickou a konkrétní, lásku naplněnou směrností a cele zaměřenou na darování sebe sama. Církev, která si osvojí tyto Mariiny vlastnosti, bude stále církví vycházející ven, církví, která překračuje své limity a hranice, aby překypovala obdrženou milostí. Necháme-li se nakazit Mariiným příkladem, budeme žít konkrétně tu lásku, která nás nutí milovat Boha nadě všechno i nad nás samé a milovat lidi, s nimiž sdílíme svůj každodenní život. A budeme milovat i toho, kdo by se nám sám o sobě mohl zdát jako lásky málo hodný. Je to láska, která se stává službou a daruje se především těm nejslabším a nejhudším. Láska, která proměňuje naše tváře a naplňuje nás radostí. Chtěl bych skončit krásnými slovy svatého Bernarda z jeho slavného kázání o tajemství Zvěstování, slovy, která vyjadřují, jak celé lidstvo očekává Mariinu odpověď: „Slyšela jsi, Panno, že počneš a porodíš Syna. Slyšela jsi, že se to nestane prostřednictvím člověka, nýbrž prostřednictvím Ducha Svatého. Anděl očekává odpověď... I my, ó Paní, očekáváme slovo slitování... Skrze tvou krátkou odpověď máme dojít obnovy a máme být znovu povoláni k životu... To očekává vkleče u tvých nohou celý svět... Dej spěšně odpověď, Panno“ (Svatý Bernard z Clairvaux – Chvály panenské Matky; Krystal OP 1999).

Drazí mladí, Pán, církev i svět očekávají také vaši odpověď na jedinečné povolání, které má každý v tomto životě! Zatímco se blíží Světový den mládeže v Panamě, vyzývám vás, abyste se na toto naše setkání připravili s radostí a s nadšením toho, kdo chce být účastný velkého dobrodružství. **Světový den mládeže je pro odvážné! Není pro mladé, kteří hledají pouze pohodlí a kteří couvají před těžkostmi. Přijímáte výzvu?**

Vatikán 11. února 2018 - papež FRANTIŠEK

České kostely vedle minaretů v Bosně

Historická fotografie ze stavby kostela Panny Marie a sv. Václava v Nové Vsi

Pokračování ze strany 2

Dnes jsou církevní slavnosti jednou z příležitostí ke každoročnímu setkání rodáků, kteří se kvůli válkám, bídě i nedostatku práce rozprchli po světě. Již téměř srbské vesnice ožijí stylizované české kroje („červené sukýnky“), tradiční jídlo a hudba. Menšině nakloněný prnjavorský kněz zařadí do liturgie české prvky. Jeho chorvatský misál skýtá materiály s českými modlitbami jako „Otče náš“ nebo „Věřím v Boha“, stejně tak texty písní jako „Bože, cos ráčil“ (cyrilometodějská), které umějí zpívat i lidé, kteří k víře nemají zrovna blízko. Českými jmény posetým „krcho- vem“ (hřbitovem) za kostelem se nesou slova písně *Hřbitove, hřbitove, zahrádka zelená*, například když komunita jako velká rodina vzpomíná na své tetičky, babičky a maminky, které byly upáleny během druhé světové války (1944).

Jako i jinde po světě nepatřili Češi ani v Bosně, oproti jiným národnostem, k těm, kteří by byli ve víře nejzapálenější. Navíc paralelu k někdejší situaci v mnohamilionovém Chicagu vidíme i v drobné krajanské komunitě v Nové Vsi, kde se obyvatelstvo ve 30. letech tvrdohlavě

rozdělilo na tábor „kapličkářů“, kteří chtěli mít ve vesnici kostel, a „sobotkářů“, kteří protestovali a preferovali Český dům. Dnešní pamětníci vzpomínají, jak si v základech budov, jejichž stavba se vzájemným soutěžením alespoň uspišila, společně hrávali. Snad to během následujících generací nebudou jen tyto zdi, co bude připomínat významnou českou stopu v této oblasti.

Dáš vajíčko!

aneb české Velikonoce v Bosně

Pamětníci z českých vesnic v Republice srbské (Mačino Brdo a Nová Ves) vzpomínají na velikonoční zvyky, některé ryze české, některé inspirované v multietnickém prostředí (nejprve na Ukrajině, později v Bosně). Po době postu, který jako katolíci bosenští Češi dodržovali, přicházel „Uskrs“, jak na Balkáně nazývají svátky Vzkříšení. Vesnice zažívají kvůli rozdílům v kalendáři Uskrsy dva – pravoslavní sousedé „svátkují“ o pár týdnů později.

Češi si chodili nechat světit pokrmy – od pečiva přes vajíčka po produkty z místních proslulých zabijaček, děti se nemohly dočkat velikonočního zajička. Na velikonoční pondělí běhaly po zahradě a hledaly hnízda, ve kterých byla vajíčka či další dárky a pamlsky. Ani

Obraz sv. Václava v kostele v Nové Vsi

Ještě vloni chodil „ze špásu“ pětáosmdesátiletý Slávo Pirk s „karabáčem“ vyplácet své podobné staré kamarádky. Nedávno však odešel na věčnost. Do poslední chvíle chodil do kostela, oblékal český kroj a zpíval na „zpěvankách“ i vesnických veselích.

etnologové (jako Iva Heroldová) si nejsou jistí, kdy a kde místní Češi tento původem německý zvyk přijali. Slavilo se po dlouhé zimě a postu i u prostřeného stolu. Kupříkladu u Holoubků a Valentů se odedávna podávala nádivka z vařeného uzeného masa (z vlastních vepřků), vařená vejce a bábovka.

Muži se rádi chlubí „karabáči“, které mají ještě dnes schované za almarou. Někteří, aby si je nemuseli vyrábět každoročně, si archivují model z bužírky. V Nové Vsi většinou mladíci děvčata „vyšlohávali“ s pokřikem jako „Dej vejce!“, koledníci v Mačině Brdě používali kreativnější popěvky.

Dívky připravovaly malovaná vajíčka. Z Moravy (zároveň patrně i z Polska a Ukrajiny) se do Bosny dostal i zvyk polévání vodou. Místní se ještě dodnes smějí tomu, jak se některá děvčata schovávala, jiná však zaváděla i odplatu, koledu dívčí. Zvyky však postupně mizí s odchodem nejstarší generace.

Marie Štěpánová
Česká republika

Od obnovení kláštera sester premonstrátek v Doksanech uplynulo 20 roků

Sv. Norbert z Xantenu (1082 – 1134)

Koncem ledna tohoto roku si sestry premonstrátky v klášteře v Doksanech, spolu s litoměřickým biskupem Otcem Janem Baxantem a dalšími vzácnými hosty, připomněly 20. výročí obnovy doksanského kláštera.

Kláster premonstrátek v Doksanech, postavený nedaleko města Roudnice nad Labem, vznikl pravděpodobně současně s mužským premonstrátským klášteřem na pražském Strahově roku 1143 nebo 1144. Oba kláštery se staly trvalým do-

kladem zbožnosti v pořadí druhého českého krále Vladislava II. (1140–1173) a jeho manželky Gertrudy. Královna Gertruda v doksanském klášteře našla místo svého posledního odpočinku.

Premonstrátský klášter v Doksanech byl toho času teprve druhým ženským klášteřem založeným v našich zemích. (Prvním ženským klášteřem v Čechách byl klášter při bazilice sv. Jiří na Pražském Hradě.) První sestry premonstrátky přišly do kláštera v Doksanech z německého Porýní, z Dünnwaldu. Klášter se těšil přízni panujících Přemyslovců, a to nejen po stránce hmotné. Sestrám byly svěřovány na výchování královské dcery, včetně pozdější svatě Anežky České. Klášter sdílel osudy své země, včetně živelných pohrom a národních katastrof. Během husitských válek musely doksanské sestry klášter opustit, ale po přibližně pětiletém exilu se do kláštera zase vrátily.

V průběhu třicetileté války získal strahovský opat Kašpar Questenberk v německém městě Magdeburku kompletní ostatky sv. Norberta, zakladatele řádu premonstrátů. Bylo to v době, kdy se Magdeburk stal už převážně protestantským (luteránským) městem. Ani tak to nebylo snadné. Podařilo se mu to až po porážce dánského krále, kdy byl Magdeburk vydán na milost katolickému císaři rakouskému. Ostatky sv. Norberta byly převezeny na podzim roku 1626 nejprve do kláštera v Doksanech. Teprve až v květnu následujícího roku 1627 putovaly do pražského kláštera na Strahově, kde jsou uloženy dodnes. Ještě téhož roku 1627 byl sv. Norbert arcibiskupem pražským, Arnoštem kardinálem z Harrachu, prohlášen patronem zemí Království českého. Svatý Norbert byl vždy, a je dosud, oblíbeným patronem dobrého porodu.

Hrob sv. Norberta v klášteře na Strahově

Doksanskí probošti pak následujícího roku 1628 získali právo infule (právo nosit mitru). Roku 1738 pak byli probošti kláštera v Doksanech povýšeni do důstojnosti opatské.

Roku 1782 byl kvetoucí klášter v Doksanech se 49 sestrami císařem Josefem II. zrušen. Budovy kláštera nejdříve sloužily jako kasárna, později přešly do užívání šlechty. V době komunistické totality patřil celý areál Československému státu, v části kláštera hospodařil státní zemědělský statek. A protože doksanský klášter kdysi, v roce 1162, vdechnul život obdobnému klášteři premonstrátských sester na krakovském předměstí Zwierzyniec, byl právě odtud, roku 1998, zásluhou polských sester obnoven život premonstrátek v Doksanech. Zakládající komunita sester byla roku 1998 složena ze dvou sester národnosti polské, a ze dvou sester národnosti české. V současné době je klášter v Doksanech jediným místem působení kontemplativních sester premonstrátek v České republice. Jejich počet se zvýšil na osm.

Podle sorores.opraem@cbox.cz a www.klasterdoksany.cz
připravil Jiří Kachlík
Brno, Česká republika

Litoměřický biskup Jan Baxant žehná sestrám premonstrátkám při 20. výročí obnovy kláštera

Vzpomínka na Antonína Švehlu, politika a státníka

ke 145. výročí jeho narození

Antonín Švehla

15. dubna 1873 – 12. prosince 1933

15. dubna letošního roku, uplyne 145 let od narození mého dědečka, státníka, sedláka, Antonína Švehly.

Na rozdíl od většiny našich politiků se Švehlova výročí za jeho života nepřipomínala a neoslavovala. Zakázal si to. V dubnu 1933, několik měsíců před svou smrtí v den svých šedesátých narozenin, prohlásil šéfredaktoru Venkova Vranému a generálnímu tajemníku strany Beranovi, že odmítá ke své šedesátce oslavu, kterou strana chystala, a odůvodnil to slovy: „Vymýšlejí si nejruznější jubilea, jen aby osoba, častěji osobička, byla vyzvednutá na štít reklamy. Chorobná lidská ješitnost se vybičuje do nemožností. Kdyby bylo po mém, dal bych zákonem zakázat všechno podkuřování. Oslavy živých jsou vždycky na úkor mravnosti. U soukro-

mých lidí je to věcí vkusu a nákladů, kolik chce soukromník věnovat na ukojení své ješitnosti. U lidí ve veřejném životě bývá honorář za všechna pochlebování placen obyčejně z prostředků veřejných. Chceme-li skutečně oslavit zrození osobnosti, nemůžeme jinak než skutky. Následujeme je! To je největší skutečná oslava... Chci počkat na ocenění své práce až po mé smrti. Pak teprve bude dost času, dost odstupu, dost objektivnosti, aby byl posouzen veřejně činný člověk.“

Když krátce na to Švehla zemřel, potvrdila se slova, která kdosi řekl při jeho pohřbu: „Teprve když padne strom, poznáme jeho mohutnost!“ Vskutku: vedoucí politikové, ti z rodu spravedlivých, žurnalisté, komentátoři, političtí pozorovatelé doma i za hranicemi se shodovali v tom, že odešel muž mimořádný.

Vyjádřil to Peroutka slovy: „Ničí jméno nepatří tak vedle jména Masarykova, jako jméno Antonína Švehly. Je-li to možno říci o jedincích, Československá demokratická republika byla dílem jich dvou.“

A Masaryk to sám potvrdil v rozhovoru s Čapkem: „Švehla je velký státník a neváhám říci, že jeden z největších státníků v Evropě.“

A v článku ve Venkově z 24. prosince 1933 to znovu potvrdil: „Náš nový stát je šťasten, že mu osud v pravý čas dal pracovníka a státníka, jako byl Švehla.“

Tento rok, 28. října 2018, bude další významné výročí. Sto let od založení Československé republiky, ve které Švehla hrál hlavní úlohu.

Čest jeho památce.

Anna Švehlová

Antonín Švehla se narodil ve vsi Hostivař (dnes součást hlavního města Prahy) v selské rodině. Vyučil se pekařem. V roce 1900 převzal po smrti svého otce rodinné hospodářství. Politicky se začal angažovat v devadesátých letech 19. století. Od roku 1902 byl místopředsedou Sdružení českých zemědělců a v roce 1906 spoluzakládal časopis Venkov. V letech 1908 až 1913 působil jako poslanec českého zemského sněmu. Od roku 1909 byl v Agrární straně předsedou výkonného výboru. Za 1. světové války byl jedním z vůdčích představitelů domácího odboje. Účastnil se činnosti Českého svazu a od července 1918 stál v čele Národního výboru. 28. října 1918 se podílel na vyhlášení samostatného státu a stal se tak jedním z pěti mužů 28. října. Od 1918 byl poslancem Národního shromáždění, v letech 1918 až 1920 byl ministrem vnitra a podílel se výrazně na vzniku a podobě československé ústavy schválené roku 1920. V roce 1919 se stal předsedou Agrární strany a snažil se, aby její politika byla přijatelnou jak pro velkostatkáře, tak pro drobné zemědělce. Švehla se také podílel na vytvoření a následném fungování tzv. Pětky, mimoústavního orgánu koordinujícího činnost hlavních českých tzv. státotvorných politických stran. Od roku 1922 byl předsedou celkem tří československých vlád, a to v obdobích 7. října 1922 – 9. prosince 1925 (1. Švehlova vláda), 9. prosince 1925 – 18. března 1926 (2. Švehlova vláda) a 12. října 1926 – 1. února 1929 (tzv. Panská koalice). Roku 1927 odmítl kandidovat na funkci prezidenta a podpořil kandidaturu Tomáše Garrigue Masaryka. V roce 1929 se z důvodu svého zdravotního stavu, s nímž měl dlouhodobé komplikace, stáhl z aktivního politického života. Přesto však nadále zůstal předsedou Agrární strany až do své smrti v roce 1933. Poté byla předsednická funkce obnovena až v roce 1935, kdy byl do čela republikánů postaven Rudolf Beran. Pohřben je na Hostivařském hřbitově.

Švehla byl znám jako schopný politik a mistr kompromisu. Na rozdíl od většiny významných politiků své doby neměl akademické vzdělání, své znalosti získal samostudiem a vynikal v řešení praktických politických otázek.

*Z životopisu Antonína Švehly
podle wikipedie*

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations
available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service

ALLELUIA !

**HAPPY
EASTER !**

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Robert L. Cermak, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Česká Misie Vás srdečně zve na

NEDĚLNÍ SNÍDANI

v Klubu misie
9415 Rochester Ave.
Brookfield, IL 60513

v neděli 22. dubna 2018
od 9.00 am do 2.00 pm

Na této oblíbené akci
Vám nabídneme:

- * kávu, čaj, mléko, juice
- * míchaná vejce
- * jogurt, cereals
- * teplé uzeniny
- * lívanečky
- * další vybrané pochoutky

Pro dospělé \$ 8,-

Pro děti (4-12 let) \$ 4,-

Děti do 4 let zdarma

V prodeji bude též
DOMÁCÍ PEČIVO

Připravena bude
BOHATÁ TOMBOLA

Přijďte se občerstvit
a posedět v přátelském prostředí
a přiveďte také své známé

Srdečně zve Misijní rada a
tým kuchařů a kuchařek

Úmrtní oznámení

*Oznamujeme všem přátelům a známým,
že byl Pánem Bohem povolán na věčnost
18. února 2018 náš milý tatínek, dědeček,
bratr a strýc, pan*

Jan Josef Příkazský

Narodil se 28. června 1945 v Argentině.

Jako malý chlapec odjel s rodiči a
sourozenci do Československa.

V roce 1960 se vrátili s rodinou nazpět do Argentiny
a po pěti letech emigrovali do USA.

Pracoval celý život v Boeing jako soustružník
a jeho práce si firma velice cenila.

Rád cestoval, navštěvoval rodiny v Česku i v Argentině
a také se účastnil mnoha trampských podniků.

Zemřel ve věku 72 let po těžké nemoci
v Renton, Washington.

**Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována
v neděli 20. května 2018 v 10:30 dopoledne
v kostele České misie v Brookfieldu, IL.**

Po mši svaté bude společné posezení v klubu misie.

*Děkujeme všem, kdo si na něho spolu s námi
vzpomenou v modlitbě.*

Vlasta Hakes, dcera s manželem Justinem

Jana Cobos dcera s manželem Jasonem

vnoučata Evan, Avery a Anna

Anna Rafaj, sestra s manželem Ludvíkem

Ida Izrael, sestra s manželem Jimem

Štěpán Příkazský, bratr s manželkou Marií

a ostatní příbuzní zde v Americe,

v České republice a Argentině

Úmrtní oznámení

*Oznamujeme všem přátelům a známým, že na Boží zavolání
27. února 2018 odešla na věčnost naše milovaná maminka,
babička, prababička a teta, paní*

Vlasta Vicenik

Zemřela ve věku 92 let

Byla aktivní členkou Ústředny Moravských Spolků,
podílela se na organizaci společenských plesů,
byla vedoucí chlapců i děvčat ve skautu.

Pochována je na hřbitově P. Marie Královny nebe.

*Děkujeme všem, kdo jste se s ní přišli rozloučit
a vzpomenete si na ni v modlitbě.*

Henry a Barbara, Thomas a Mary Vicenik, synové a snachy

Deborah a James Hojnicky, dcera a zeť

Henry, Jenny a Jonathan Vicenik

Rachel a William Irwin

Danielle a Thomas Hojnicky, vnoučata

Matthew, Hugh, Corrine a Rosalee Vicenik,

Marshall Irwin, pravnoučata

Bolestná vzpomínka

*17. dubna 2018 tomu budou tři roky, co byla z tohoto světa
povolána na věčnost naše milovaná manželka, maminka,
babička a prababička, paní*

Eliška Hasilová

Narodila se v Moravských Kněnicích u Brna 6. února 1919.

Do USA přijela v roce 1939 a v Chicagu se v roce 1941

prováděla za pekaře Josefa Pavlíka a měli spolu dcery

Joanne, Jean a Lindu. Pracovala jako servírka a byla také

veřejně činná ve školské radě a volebním výboru

Demokratické strany. Po smrti prvního muže uzavřela

v roce 1974 nový sňatek s Josefem Hasilem, známým

„Králem Šumavy“. Stal se jí věrným manželem a druhým

otcem jejich dětí a laskavým dědečkem jejich 7 vnoučat a

12 pravnoučat. Spolu též prožili velkou bolest, když

nejstarší dcera Joanne předčasně podlehl zákeřné nemoci.

Aktivně se též zapojovala do života mnoha krajských

organizací v Chicagu. Byla po celý život zbožnou a hrdou

katoličkou a aktivní členkou České misie.

Mši svatou za ni budeme obětovat v kostele České misie

v Brookfieldu ve středu 18. dubna 2018 v 10.00 dopoledne.

Děkujeme všem, kdo si na ni vzpomenete v modlitbě s námi.

Josef Hasil, manžel

Jean, dcera s rodinou

Linda, dcera s rodinou

a rodina po zesnulé dceři Joanne

In memoriam Jaromíra Fajkuse

Jaromír (Jerry) Fajkus se narodil 8. srpna 1924 v Opavě ve Slezsku v Československu. Vyrůstal v době hospodářské krize, nacistické okupace a druhé světové války. Po válce narukoval do Československé armády, ale hned, co

byl propuštěn, utekl po komunistickém puči ještě v roce 1948 do Německa. Vzpomínal často na to, jak utíkal v noci pouze s tím, co měl na sobě. V Německu strávil šest let a zde se také seznámil se svojí pozdější ženou Elizabeth.

Díky přátelům ve Spojených státech se mu nakonec podařilo dostat v roce 1956 do Chicaga. Zde se také s Elizabeth v roce 1957 oženil a měli dva syny - Charlieho a Willama, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání. Se svou manželkou prožil 60 let společného života, stal se dědečkem i pradědečkem.

Jeho celoživotní velkou láskou byla kopaná. Začínal s ní jako chlapec v rodné vlasti, hrál ji na vojně a hrál v amatérské lize v Bad Kreuznachu v Německu. Také v Chicagu okamžitě začal hrát kopanou nejprve se Slováky v hlavní lize AA Chicagské Národní Fotbalové Ligy, později přešel do Sparty A. B. A., která byla nejstarším českým sportovním klubem v Americe. Zde potom aktivně působil více než 45 let

v nejrůznějších pozicích jako hráč, trenér, rozhodčí, manažer, tajemník, pokladník, viceprezident a prezident. V roce 1968 spolu s další legendou Sparty Ladislavem Gajdou založili Malou fotbalovou ligu v Ciceru a Berwynu, která zůstala dlouhou dobu nezávislá, až do zřízení Clyde Park District.

Angažovanost Jaromíra Fajkuse pro fotbal však daleko přesahovala hranice vlastního klubu. Působil jako tajemník ISSA, jako náměstek rozhodčího pro národní fotbalovou ligu, jako člen správní rady Metropolitní fotbalové ligy. Fotbalu věnoval bezpočet hodin, jeho sportovní a výchovná činnost ovlivnila tisíce lidí všech věkových kategorií. V oblasti sportu, vzdělání a financí, existuje řada vedoucích představitelů a mnoho podnikatelů v Chicagu i mimo ně, jejichž životy přímo nebo nepřímo skrze fotbal ovlivnil.

Kromě toho, že v letech 1969 až 1983 trénoval mužstva do dvanácti, čtrnácti a šestnácti let a tým dospělých ve Spartě, v roce 1973 zahájil klasický i halový

Jaromír Fajkus (první zprava) jako trenér mužstva Sparty A.B.A. v roce 1990, kdy se slavilo 75. výročí trvání tohoto fotbalového klubu.

fotbalový program pro Wheaton Park District a v následujících letech fotbalové programy pro Naperville a Tri-Cities (Ženeva, Batavia, St. Charles). Navzdory obrovské časové náročnosti těchto programů nikdy nebral žádnou finanční odměnu za žádnou z těchto prací. Ředitelem fotbalového programu Wheaton Park District byl téměř deset let. V tomto krátkém časovém období se program Wheaton rozrostl na více než 400 mladých hráčů. Vždycky volával na chlapce, které trénoval: "Champion" a na děvčata volával: "Suzy." Proto nakonec sám dostal všeobecnou přezdívku Jerry "Champion".

31. ledna 2015, krátce po jeho 90. narozeninách, ho Wheaton Park District ocenil tím, že pojmenoval na jeho počest jejich fotbalové hřiště: Jerry 'Champion' Fajkus Field. Nachází se v hlavním atletickém centru města Wheaton v okrese DuPage v západní oblasti Chicaga.

Jaromír Fajkus zemřel 14. listopadu 2017 ve věku 93 let. Na jeho památku byl vytvořen Stipendijní fond Jerry Fajkus na vysoké škole DuPage. Finanční dary je možné zaslat a bližší informace získat na gofundme.com.

*Za Spartu A.B.A. Chicagu
Věra Gajdová, tajemnice*

Jaromír Fajkus byl též aktivním Orlm

K úplnosti životopisné vzpomínky na Jaromíra Fajkuse musíme připomenout, že od útlého mládí byl také členem Československého Orla. V orelské činnosti pokračoval také v exilu.

Již 5. července 1949 byl v Murnau v Německu za účasti polských, slovinských a ukrajinských Orlů posvěcen Otcem PhDr. Petrem Lekavým první prapor Československého Orla v Exilu a praporečníkem při této slavnosti byl právě Jaromír Fajkus.

Když komunisté Orla v Československu zrušili, pokračovala činnost této katolické tělovýchovné organizace v zahraničí mezi exulanty. Na Naardejském setkání ve dnech 27. až 29. března 1969 je také v předsednictvu Československého Orla v Exilu uveden jako tiskový referent Sva- zu československých sportovců Jaromír Fajkus. V období tzv. studené války v sedm-desátých a osmdesátých letech býval Jaromír Fajkus praporečníkem Orla na pochodech Porobených národů, které rok, co rok procházely hlavními ulicemi Chicaga a delegace Orla zde, spolu s dalšími, reprezentovala tehdy porobenou Československou republiku.

My všichni vyprošujeme
odměny plnou míru
našemu drahému Jaromíru
a všech jeho přátel věrný kruh
na cestu do věčnosti
volá orelské: „Zdar Bůh!“

*Za Orlu v Chicagu
Karel Chrobák*

Mši svatou za spásu duše Jaromíra Fajkuse

budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu, IL v neděli 15. dubna v 10.30 dopoledne.

*Oznamujeme všem přátelům a známým, že povolána milosrdným Bohem,
odešla do věčného domova naše sestra v Kristu*

Alena Pokorná

Narodila se 2. února v Budyni nad Ohří v Čechách.

Studovala katechetiku na Univerzitě ve Friburgu ve Švýcarsku a filosofii na Univerzitě Karlově v Praze.

V letech 1947-48 učila náboženství v Trmicích u Ústí nad Labem.

V roce 1949 uprchla přes západní Berlín do exilu.

V Německu pracovala též pro Rádio Svobodná Evropa.

V roce 1954 přišla do USA a napojila se na benediktinský klášter v Lisle.

Studovala pedagogiku, angličtinu a ruštinu na St. Procopius College.

Přijala východní rítus a připravovala se na misie do Ruska. V roce 1955 se stala oblátkou sv. Benedikta.

Zálibu v malování povýšila na odbornou úroveň, když studovala na Umělecké škole v Mineapolis a Umělecké akademii v Chicagu. Její nádherné akvarely byly velice oblíbené a umělecká plátna s obrazy světců zdobí kostel naší České misie.

Učila dlouhá léta jako učitelka na církevních školách v Lisle a posléze u sv. Anežky České v Chicagu. Zemřela 18. března 2018 v požehnaném věku 97 let v České misii v Brookfieldu, kde mnoho let bydlela.

Je pochována na hřbitově Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Děkujeme všem, kdo jste se s ní přišli rozloučit a vzpomenete si na ni v modlitbě.

Rodina Vedralova

Mons. Dušan Hladík a přátelé z České misie

Československé dodávky zbraní do Izraele po skončení 2. světové války

První dohodu o dodání letounů obě strany uzavřely 23. 4. 1948 a za prvních 10 kusů Avii S-199 měla čsl. strana dostat 1,8 milionů dolarů. Současně s letouny byla dodávána výzbroj letadla, munice, náhradní díly a výstroj pilota. Izraelci se během bojů rychle přesvědčili o vysoké kvalitě dodávaných letadel a hned v květnu 1948 nakoupili dalších 15 kusů. Po sestavení a po letových zkouškách se jednotlivé stroje rozmontovaly a v přepravních bednách putovaly do Izraele. Československá republika poslala Izraelcům také několik desítek stíhaček typu Spitfire LF Mk.IXE. Tyto letouny nebylo nutné vyrábět. Po skončení války je dostali na památku a zdarma naši piloti bojující na straně spojenců ve Velké Británii. Část těchto Spitfirů odletěla do Izraele dokonce „po vlastní ose“. Jenom kvůli doplnění paliva nakrátko přistála v Jugoslávii.

Dne 1. 12. 1947 uzavřela výše zmíněná organizace „Haga-na“ dohodu s brněnskou Zbrojovkou, která pak do Izraele dodala velké množství pěchotních zbraní a munice. V polovině ledna 1948 už s touto židovskou podzemní organizací uzavřeli kontrakt přímo zástupci čsl. státu. V důsledku těchto prvotních ujednání se do Palestiny dostalo 4 500 pušek typu 98 N (české označení pro standardní německou pušku Kar 98k). Dále 200 těžkých kulometů typu MG 34 ráže 7,92 mm a více než 5 milionů kusů munice. Další dodávky brzy následovaly. Československo se touto cestou zbavovalo např. minometů vzor 36 N ráže 59 mm a horských houfnic vzor 40 N ráže 105 mm. Pomoc obsahovala také např. těžké kulomety typu ZB-37 a různé další pěchotní zbraně. Celkově do Izraele doputovalo více než 100 milionů nábojů.

Země izraelská, označovaná také jako Palestina nebo Země zaslíbená, je pro židovský lid zemí posvátnou. Biblické pojetí historie klade počátek židovského národa do časů života jeho patriarchů Abraháma, Izáka a Jákoba. Tradičně se toto období předpokládá ve 2. tisíciletí před n. l. První izraelská království a jiné státní útvary, počínaje 11. stoletím před n. l., vládly zemi po celých tisíc roků. Potom byla Země izraelská postupně pod nadvládou asyrskou, babylonskou, perskou, řeckou, římskou, sasánovskou a byzantskou. Přítomnost Židů v oblasti se začala významně zmenšovat zejména po neúspěšném povstání „Bar Kochby“ v roce 132 n. l. Židé byli tehdy ze země vyhnáni, římský císař Hadrianus přejmenoval Judsko po úhlavním židovském nepříteli - Pelištějcích. V latině se nový název země psal: „Palaeestina“, četl se: „Palestinae“. Odtud pochází dnešní slovo Palestina. Nejmenšího počtu židovského obyvatelstva v Palestině bylo pravděpodobně dosaženo v letech 628–629 n. l. Tehdy byzantský císař Herakleios nařídil zmasakrování a vyhnání Židů. Přesto se na území Palestiny nepřetržitá přítomnost židovského obyvatelstva udržela.

Židé žijící v diaspoře po dlouhou dobu usilovali o svůj návrat na horu Sión a do Země izraelské. V novodobé historii vznikaly velké vlny migrace do Palestiny především po velkých protižidovských pogromech. První velká „alija“ vypukla po protižidovských pogromech ve východní Evropě roku 1881. V té době už existovalo politické hnutí, založené Theodorem Herzlem (*1860, +1904). Cílem hnutí bylo „založení samostatného židovského státu v Zemi izraelské“. Židovská otázka se začala řešit na diplomatické úrovni. Druhá velká „alija“ (probíhala v letech 1904–1914) vypu-

kla po protižidovském pogromu v ruském Kišiněvu. Během ní se v Palestině usídlilo na 40 tisíc Židů. Osvobození Palestiny v průběhu 1. světové války pak napomáhaly i „Židovské legie“.

Po skončení 1. světové války a pádu Osmanské říše světila Společnost národů na Pařížské mírové konferenci (18. 1. 1919 až 21. 1. 1920) mandát pro Palestinu Spojenému království Velké Británie. Vznikl tak protektorát nazvaný „Britský mandát Palestina“. Jeho hlavním cílem bylo zabezpečit „zřízení národní domoviny pro židovský národ“. Už tehdy docházelo k masivnímu přistěhovalectví Židů a k vykupování půdy od místních Arabů. Obyvatelstvo bylo tehdy převážně arabské, ale město Jeruzalém bylo už převážně židovské. Arabský nesouhlas s židovským přistěhovalectvím přerostl v roce 1920 v násilné nepokoje v oblasti. Ty vedly ke zformování židovské obranné organizace „Hagana“, od ní se později oddělily skupiny „Irgun“ a „Lechi“.

Židovská migrace pokračovala v letech 1919–1923, 1924–1929. Během ní do Izraele přišlo více než 100 tisíc Židů. Nástup nacizmu v Evropě ve 30. letech 20. století vedl k přílivu téměř ¼ milionu Židů. Spojené království v té době změnilo svoji politiku a zavedlo kvóty pro židovské přistěhovance do Izraele. Přesto ke konci 2. světové války Židé v Izraeli tvořili 33 % populace ve srovnání s 11 % v roce 1922. Extrémisté ze skupiny „Lechi“ útočili proti Britům po celou 2. světovou válku, „Irgun“ svoje teroristické akce zahájil až roku 1944. Přitom v řadách britské armády proti státům „osy Berlín, Řím, Tokio“ bojovalo na 26 tisíc Židů zformovaných do „Židovské brigády“. Během války a po válce došlo k dalšímu velkému stěhování Židů a další polarizaci Arabů a Židů na území Palestiny.

Po sérii teroristických útoků na britské síly se britská vláda v roce 1947 vzdala svého mandátu v Palestině. Dne 14. 5. 1948, den před ukončením britského mandátu, byla Davidem Ben Gurionem ve městě Tel Aviv vyhlášena nezávislost státu Izrael. Hned druhý den na to armády 5ti arabských států Izrael napadly. Rozpoutaly tak „První arabsko-izraelskou válku“. Přitom stát Izrael od samého začátku své existence trpěl nedostatkem zbraní. Neznamenaloby to příliš vážný problém, kdyby nový stát nemusel čelit zbrojnímu embargu téměř celého světa. Prakticky jedinou zemí, která se ve větší míře angažovala ve prospěch Izraele, bylo tehdy Československo.

Stíhací letoun typu Avia S-199 označený izraelskými výsostnými znaky.

Na konci 2. světové války nebylo kde udat velké množství dokončených i nedokončených zbraní a vojenského materiálu, které ustupující německé jednotky zanechaly po celé Evropě. Kromě toho byly továrny v různých zemích Evropy schopny pokračovat ve výrobě toho, co pro válečný průmysl produkovaly v průběhu války. Příkladem může být výroba a montáž stíhacích letounů jednoplošníků typu Messerschmitt Bf 109 verze G a K v Československu. Zprvu byly do nedokončených draků stíhaček tohoto typu montovány originální motory typu DB 605 fy Daimler-Benz. Potom však došlo k (do dnešních dnů nevysvětlenému) vyhoření velkého skladu kořistní techniky v Krásném Březně. Při nastalém nedostatku motorů DB 605 bylo rozhodnuto do dalších draků letounů typu Messerschmitt Bf 109 montovat pohonné jednotky fy Junkers typu Jumo 211 F včetně třílísté vrtule. Tyto pohonné jednotky byly původně montovány do německých středních bombardérů He 111 fy Heinkel. Výrobou nových pohonných jednotek toho typu (v ČSR označených M-211) byl pověřen výrobní podnik v Malešicích. Tak vznikl letoun Avia S-199, který měl oproti svému předchůdci odolnější kryt motoru a třílístou vrtuli. Stroj létal cestovní rychlostí 400 km/h (maximálně 590 km/h) a měl dolet 850 km. Poněkud náročnější bylo ovládání letadla. Na vině byly slabší, na stíhačku příliš těžký motor s opačným otáčením než měl originální motor DB 605, těžká vrtule a ne příliš pevný podvozek s malým rozchodem kol. Výsledkem okolnostmi vynucené změny v montáži stroje bylo, že letouny S-199 při startu „utíkaly“ ze směru. Nebylo prý žádnou vzácností, když pilot-nováček z letiště odstartoval až o 90° odlišným směrem, než se začal rozjíždět. A tak si stíhačka S-199 u čsl. pilotů vysloužila přezdívku „Mezek“. Nicméně tehdejší izraelští piloti byli spokojeni a vděční.

Dodávky probíhaly tajně, úřady nákladním letounům narychlo vystavovaly potřebnou dokumentaci. Ta jim pak umožnila hladký přelet přes Maďarsko, Jugoslávii, Itálii a potom přes Středozemní moře do přístavu Haifa. Tak rozsáhlé přesuny zbraní se však nedaly nadlouho utajit. Brzy se ozvaly USA, které v červenci 1948 prostřednictvím svého velvyslance zaslaly čsl. ministerstvu zahraničí nótu, v níž žádaly, aby Československo vyřešilo nedávné přistání 3 létajících pevností s materiálem pro Izrael. V srpnu 1948 pak Američané protestovali proti přistání dalších 4 strojů, které tentokrát letěly s cizími výsostnými znaky a na palubě měly americké občany. Československé ministerstvo zahraničí, vedené tehdy už komunistickým ministrem Vladimírem Clementisem, odpovědělo, že na území ČSR sice přistály různé stroje, ale všechny standardy mezinárodního obchodu zůstaly zachovány a obchodníci měli všechny potřebné listiny v pořádku. Američané se ovšem se svými podezřeními nemýlili...

Už na počátku ledna 1948 se rozběhla akce s kódovým označením DI (Důvěrné-Izrael). V rámci této akce se měli v Československu cvičit židovští vojáci. Dne 5. 5. 1948, tedy ještě před vznikem Izraele de iure, byla podepsána tajná smlouva o školení pilotů a leteckých mechaniků. A již o 5 dní později začal jejich výcvik. Není bez zajímavosti, že mezi členy hned první výcvikové skupiny patřil i tehdy 21letý Mordechaj Hod, který později, v letech 1966–1973, velel celému izraelskému letectvu. Mladí židovští piloti a mechanici se cvičili v Českých Budějovicích, v Hradci Králové a Prostějově. Kromě pilotů a mechaniků se na území ČSR do války připravovalo několik desítek prvních izraelských parašutistů. Ti svoje kursy absolvovali ve Stráži pod Ralskem.

Izraelští vojáci s kulometem typu MG 34 dovezeným z Československa

Velkým příspěvkem Československa k obraně Izraele se stal výcvik budoucích velitelských kádří ve vojenském prostoru Libavá u Olomouce. Od konce srpna 1948 do počátku listopadu 1948 zde „potilo krev“ více než 1 300 židovských dobrovolníků z celého světa. Ti se však museli přibližně v polovině programu přesunout cca o 20 km dál do Velké Střelné když se prozradilo, že se zde připravují vojáci k bojovému nasazení v Izraeli. Hrozilo tehdy vypuknutí mezinárodního skandálu. Absolventi výcviku si pak přáli, aby šli do války jako samostatná jednotka. Izraelský premiér David Ben Gurion však osobně zasáhl a zajistil, aby nastoupili na frontu po částech. Chtěl tak zabránit obvinění světové veřejnosti z toho, že za Izraelem stojí státy hájící zájmy Sovětského svazu. Tento premiérův počin nemile překvapil nejenom komunistické vedení ČSR, ale především také vůdce SSSR J. V. Stalina. Doufali totiž, že náležitě ideologicky zpracovaní branci a jejich velitelé rozšíří v Izraeli myšlenky socialismu.

Těsně po skončení 2. světové války se země ležící na východ od „železných opon“ stavěly ke vzniku samostatného izraelského státu kladně. J. V. Stalin dokonce předpokládal, že se Izrael stane jedním ze států Sovětského svazu. Bylo však nutné Izrael nenápadně vyzbrojit a pomoci mu vybudovat armádu a letectvo. Ale už první svobodné volby v Izraeli naznačily, že se věci brzy změní. Komunisté tam ve volbách získali pouze 3,5 % hlasů! Izrael pak začal svoji zahraniční politiku vyvažovat - začal se orientovat také na západní země. V průběhu roku 1949 čsl. dodávky zbraní postupně ustávaly, aby na začátku 50tých let skončily docela. Sovětský diktátor J. V. Stalin totiž došel k přesvědčení, že export myšlenek socialismu a komunismu na Blízký východ bude muset realizovat jinak. Přesto zůstává skutečností, že Československo výrazně pomohlo Izraeli v nejtěžších chvílích jeho existence. A židovský stát to vždycky veřejně přiznával...

Na závěr odpověď na otázku: Proč J. V. Stalin povolil vyzbrojování Izraele právě nám? Ruští agenti-rezidenti měli toho času ověřeno, že na rozdíl od Poláků a Maďarů, kteří Rusy upřímně, trvale a důvodně nenávidí, mají naši lidé sympatie k Rusku obrovské (viz už za časů F. Palackého překonané ideje o Rusku jako Slovanském dubisku, o Slovanské vzájemnosti, o kozákovi, jehož kůň se napije z Vltavy, atd.). Oni u nás už od 1. dnů osvobození de facto vládli komunisté, do února 1948 jenom hráli hru na demokracii. Kdyby se tehdejší naše vyzbrojování Izraele prozradilo docela, byl tady přece E. Beneš, který by všechno urovnal (viz jeho teorii o ČSR jako mostu mezi Západem a Východem). A když ne? Nevadí. Však přece jde hlavně o šíření komunizmu, ostatní je naprosto nedůležité...

Podle internetu a dostupné literatury připravil Jiří Kachlík. Brno

Misionářem v nejbohatší zemi světa

P. Antonín Špaček,
český misionář ve Švýcarsku

Otec Antonín Špaček z kongregace salesiánů je už po řadu let duchovním správcem české katolické misie ve Švýcarsku. S příchodem prvních exulantů po sovětské okupaci Československa v roce 1968 byla nejprve duchovní péče o krajany velmi spontánní. Starali se o ně kněží a také exulanti (P. Vrážel, P. Jiran, P. Birka, P. Hrdý, P. Vondra...). Od roku 1971 se začala formovat pevná centra, tedy misijní krajanští farnosti v St. Gallenu a v Luzernu. V Curychu se nabídla možnost získat prostory u italské misie, která byla založena nástupcem Dona Boska Michalem Ruou. Od samého začátku až dodnes ji vedou italsí salesiáni. Proto byli v roce 1971 povoláni ze zahraničí pro českou misi salesián P. Josef Šimčík a pro slovenskou salesián P. Anton Baník.

Samotné město Curych je největším městem ve Švýcarsku, i když hlavním městem zůstává Bern.

Švýcarsko nemá vlastní salesiánskou provincii. Donedávna však existovaly na jeho území tři salesiánské komunity: Curych s mezinárodní komunitou Italů, Čechů a Slováků, spadající pod italskou provincii Neapol; Beromiinster u Luzernu, kde jsou tři švýcarští salesiáni a správně

spadají pod německou provincii. Na západě jsou v Soralu u Ženevy. Poslední komunita zanikla roku 2014.

Jak ses, Antoníne, do Curychu vlastně dostal? Měl jsi už dříve ke Švýcarsku nebo ke švýcarským Čechům nějaký vztah, nebo to přišlo čistě jasna?

V roce 2002 v dubnu zemřel neočekávaně P. Josef Šimčík, který byl od r. 1971 členem komunity v Curychu a přes třicet let vzorně pečoval o krajany. Mělo se za to, že tím česká misie skončí. Ovšem krajané žádali přes biskupa Esterku nového kněze. Biskup Esterka se samozřejmě obrátil na tehdejšího provinciála Jana Komárka, zda by někoho neposlal. A ten mi zcela nečekaně po obědě na setkání spolubratří provincie v květnu 2002, kde byl přítomen právě i biskup Esterka, říká: „Tondo, nešel bys to zkusit? - Aspoň na rok? Popřemýšlej a do dvou týdnů mi dej vědět.“ Tož jsem přemýšlel a radil se. Třeba naše křestní kmotra mi říkala: „A proč ne, ještě nejsi tak starý a pro získání zkušeností to není špatné!“ A když jsem to říkal v Beskydech nejbližším příbuzným při našem „Familientreffu“, tož několik synovců, tehdy pubertáků, vykřiklo: „Strýcu, jenom tam di, budem mět kde jezdit!“ A tož už to zkouším 15 roků!

Bylo v tom Curychu pro tebe všechno nové, nebo jsi to tam už znal?

Nikdy předtím jsem ve Švýcarsku nebyl. Jen jsem znal P. Šimčíka, který po roce 1990 vždy v létě pobýval na Moravě. Je to krásná alpská země, s mnoha jezery a mohutnými horami, s neporušenou sedláckou tradicí - všude na selské usedlosti narazíte. Žádná družstva nebo farmy, ale krásně upravené a vypucované „Burehof“ či „Ber-ghof“. Kdo má rád hory, přijde si na své. Ovšem dnes je to i nejbohatší a zároveň pro život nejdražší země světa.

Působení mezi krajany se jistě od druhé migrační vlny po roce 1968 hodně změnilo. Co je tvou hlavní náplní a jak vypadá tvůj běžný pracovní týden? Kdo jsou tvoje ovečky?

Většina exulantů po roce 1968 přicházela už s dětmi nebo jako mladé páry. Postupně dorůstala druhá generace. Do vlasti cestovat nemohli, samozřejmě mu-

seli do zaměstnání, děti do školy. Většinou žili ve větších centrech. Prostřednictvím krajaných farností mohli zažívat kus domova, fungovala i česká sobotní škola, oblíbené byly i krajané kulturní spolky... To vše se po roce 1990 začalo měnit. Krajané mohli opět cestovat do původní vlasti, druhá generace dospěla a rozprchla se po celém Švýcarsku a po Evropě. Po roce 1990 zůstala pouze jedna misie pro Čechy a jedna pro Slováky, obě se sídlem v Curychu a s působností po celém Švýcarsku. Obě misie dodnes vedou salesiáni, momentálně P. Špaček českou a P. Nizner slovenskou. Způsob činnosti a náplň práce misionářů se také změnila. Musí se hodně cestovat. O víkendech jsou bohoslužby na různých místech i dost od sebe vzdálených, začíná se v sobotu navečer, pak v neděli dopoledne a zase večer. Po každé bohoslužbě je zde zvykem ještě setkání u „kafé“. Máme společnou dohodu, že tam, kde se konají české bohoslužby, nejsou slovenské, a opačně, jen Curych má výjimku: dopoledne je slovenská a večer česká. Krajané z Čech, Moravy i Slovenska chodí tam, kde jim to lépe vyhovuje. V pondělí, úterý a pátek, vždy dopoledne a večer jsem také na cestách: je třeba jezdit tam, kde krajané žijí. Dopoledne navštěvuji starší krajany i v domovech důchodců, večer rodiny. Často se sejdou i tři rodiny z okolí, je možnost osobních rozhovorů, svátosti, často je i společná „Hausmesse“, pak společný rozhovor při občerstvení. Časté jsou i přípravy snoubenců, svatby se pak konají skoro vždy ve vlasti, kam samozřejmě nejedním. Občas se připravují i dospělí na křest, na birmování. Není to však „davová“ pastore, je založena na osobních kontaktech a lidé toho rádi využívají. Každou středu máme společný slovensko-český „Jugendabend“ v italské misii: jeden kněz slouží u oltáře, druhý ve zpovědní místnosti, po mši ještě setkání v oratoři s malým občerstvením... Ve čtvrtek večer je tzv. Gebetsgruppe - modlitební skupina: začíná se také mši, po ní společná modlitba růžence, v květnu májová, v postě křížová cesta.

A co salesiánská komunita? Prožíváš nějak komunitní život?

Jako řeholní komunita se také scházíme každé ráno ke společné modlitbě, v poledne

breviář a společný oběd. Dopoledne bývá čas na různé přípravy, i úřední věci, také vlastní úklid, praní apod.

Ale většinou se pohybují mezi krajany. Kromě pravidelných akcí míváme např. několikrát za rok vikendová setkávání rodin, zpravidla u českých rodin s velkým domem, jedna rodina má horský statek, jednou za rok národní pout' do Einsiedeln, postní čtyřdenní duchovní obnovu ve Flüeli v kraji svatého bratra Klause. S krajany pořádáme také jednodenní výlety s rodinami, mládeží, občas pout' do Říma.

Obměňuje se česká komunita ve Švýcarsku, nebo zůstává po léta stejná? Jaké jsou perspektivy tzv. salesiánské misie v bohatém Curychu? Jsou tam také lidé, kteří by pendlovali mezi Českem a Švýcarskem?

Třetí generace krajanů je už zcela integrovaná ve švýcarských kulturních i farních strukturách. Nové rodiny jsou často česko-švýcarské, a tím se vytrácí i znalost původního jazyka. Ovšem začali přicházet další lidé kvůli práci, studiu, na kratší i delší pobyty. Z původních krajanů „osmašedesátníků“ už jich bohužel na bohoslužbách moc není, ale právě díky nově přichozím jsme ještě úplně nevymřeli. Nutno však podotknout, že všude je víc Slováků, než krajanů z Čech a Moravy. Otázka krajanských farností v celém světě je však trochu s otazníkem. Pokud se nějak radikálně nezmění politická situace v Česku a na Slovensku, tak snad nějaká nová velká imigrační vlna nehrozí.

Mohl bys pár slovy charakterizovat švýcarskou církev? Myslím, že je v různých ohledech jiná než ta česká. Jak jsou například placeni kněží, jak jsou vybírání biskupové, existuje v ní více demokracie a smyslu pro ekumenu? A na druhou stranu jsou zde také silné ultrakonzervativní kruhy?

Život církve ve Švýcarsku se od naší česko-moravské a hlavně slovenské velmi liší. Je tu skutečně i v církvi mnohem víc demokracie a spoluodpovědnosti laiků. Například farnost si sama volí faráře: Farní radou jsou vyhlášena volná místa, kdo má zájem, se přijde představit při nedělní mši a farnost potom hlasuje. Kněží je však málo, takže velmi často se volí tzv. Gemeindeleiter či -leiterin, tedy vedoucí farního společenství: může to být jáhen, ale také laik s teologickým vzděláním, muž nebo žena. Dělá skoro vše, co farář:

administrativu farnosti, přípravy na křest, snoubenců, pohřbívá, křtí, vede bohoslužby slova... Samozřejmě také káže, naprosto v souladu s církevním právem. Na neděli zajišťuje kněze, důchodce nebo z klášterů. Podíl žen v práci pro církev je skutečně velký. Občas se jistě vyskytnou i problémy, když některá chce víc vládnout než sloužit, ale copak mezi kněžími takové problémy nejsou?

Každá farnost však musí mít ekonomickou radu, tzv. Kirchenpflege, a ta se stará o hmotné věci farnosti, nikoli tedy kněz. Také je samozřejmostí pastorační rada farnosti. Kněží a zaměstnanci církve jsou placeni ekonomickou kantonální radou - každý kanton má svou vlastní. Ta shromažďuje církevní daně, různé podpory a dary - a z toho se pak platí veškerý provoz církve, nejen zaměstnanci, také údržba kostelů, kaplí a kapliček, farních objektů. Každý pokřtěný platí své církvi daň, a také všechny právnické osoby. Nedávno bylo referendum o osvobození právnických subjektů od církevní daně. Skoro 86% hlasujících tento návrh odmítlo. Církve by přišly o značnou část příjmů a musely by mnoho sociálních služeb zrušit. Tyto služby dosud vykonávají placení zaměstnanci církvi s velkou skupinou dobrovolníků. Pak by to musel převzít stát a v důsledku by to bylo mnohem dražší, protože stát žádné dobrovolníky nemá.

Také biskupové jsou voleni: nejprve je v diecézi průzkum, pak sbor konsultantů složený z kanovníků volí v některých diecézích přímo biskupa a Řím jen potvrzuje. V některých diecézích musí do Říma dodat tři kandidáty a Řím jednoho vybere. A ekumena funguje mezi katolíky a reformovanými velmi dobře. Slavíme společné bohoslužby a pořádáme různé akce.

P. Antonín Špaček (vpravo) na výletu rodin do hor. Takový výlet konají pravidelně vždy na svatodušní pondělí.

I zde se najdou jednotlivci či malé skupinky, kterým lidově říkáme „tridentáci“ nebo „lefebvrísti“, katolíci, kteří by rádi církev vrátili minimálně o 100 nebo raději 200 let zpátky. Když však je člověk pozná víc zblízka, zjistí, že je v podstatě ovládá jakási pýcha: my jsme ti lepší katolíci, my to děláme správně, my přijímáme v kleče a jedině do úst... A jsou schopni říct: „Otče, jak si můžete dovolit podat přijímání tomu nebo onomu?“ a „Současný papež? Toho přece nemůžeme brát vážně!“

A kdy se nám vrátíš?

Do vlasti si rád zajedu dvakrát třikrát ročně. V létě během školních prázdnin, kdy je česká misie mimo provoz, čerpám dovolenou, abych stihl salesiánské duchovní cvičení na Hostýně, nějaký ten „doškolovací“ kurs, pokud se koná, návštěvu rodiště v Beskydech, většinou navštívím i některé bývalé farníky ze Švýcarska, kteří se vrátili do vlasti nebo na Slovensko, občas máme společný týden s mládeží a rodinami v Chorvatsku. Od konce června do konce září prostor naší misie v Curychu rády využívají skupinky mladých a rodin, i o podzimních a zimních prázdninách. Takže kontakty s domovem mám časté a rozhodně se hodlám vrátit nejpozději na důchod domů na Moravu. Ale „jak Pán Bůh dá“!

*Zdeněk Jančařík
Salesiánský magazín 5/2017*

Královská cesta a JUDr. Hynek Dostál

Milí čtenáři,

mnozí z vás jsou obdivovateli krásy našeho hlavního města Prahy a rádi se zatoulají do starobylých uliček historického města. Kolikrát jsem se přesvědčil, jak silně dokáže město hovořit o svých radostech i bolestech, když se mu dobře naslouchá. V Praze jsem prožil v klášteře všehovšudy šest krásných let a byl občanem Prahy 1, s volební místností na nádvoří Pražského hradu. Nyní se chci s vámi v tomto článku podělit jak o výsledky mého pražského bádání, tak o setkání s historií a dějinami ušlechtilých lidí, kteří opustili vlast, aby pracovali pro dobro krajanů v Americe.

Začneme třeba na Betlémském náměstí, kde dnes sídlí Náprstkovo muzeum, které nám přibližuje svými fondy život Čechoslováků po celém světě. Měl jsem tu čest a možnost se zde přehrabovat v krajanské literatuře a pít se po příbězích svých předků, kteří na konci 19. století opustili rodnou slováckou dědinu Boršice a vydali se přes oceán za lepším životem. Zajímá mě se především o mého strýčka (ve 4. generaci) JUDr. Hynka Dostála, který se narodil 29. prosince 1871 v Boršicích u Buchlovic v domě č. 9, jako druhorozený syn z 11 dětí. Školní povinnosti a svá studia práv dokončil v Praze na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (obor státní účetnictví). Strýčka Hynka táhly do USA prosby staršího bratra P. Josefa Dostála, působícího tehdy ve Spillville, který nutně potřeboval učitele do české farní školy. Hynek nastoupil na loď a vyplul směr Nový svět na podzim r. 1898. Po příjezdu okamžitě nastoupil na kantorské místo uvolněné J. Kovarikem, jenž zde učil imigranty téměř čtvrt století. Spillvillským dětem se Hynek věnoval jen dva roky, neboť r. 1900 nařídil arcibiskup Keane z Dubuque, že na školách mohou učit pouze řeholní sestry.

JUDr. Hynek Dostál

Vraťme se zpět do pražských ulic, na místo, kde jsem objevil další stopu po strýčkovi. Bylo to u mého kamaráda MUDr. Martina Theimera v Týnské ulici za Staroměstským náměstím, kam jsem chodíval pobejt a poklábosit. Když jsem u Martina brouzdal internetem a hledal minulost jeho domu, překvapila mě úžasná zpráva. Na stejném čísle v 18. století bydleli předkové Hynkovy nevěsty – Aničky Brzorádové. Jak je ten svět malý, pomyslel jsem si. Čas strávený v Týnské nebyl marný, a zmíněným nálezem jsem se seznámil s panem Ing. Janem Steinbauerem, který mně poskytl obrovské množství informací i korespondenci jejich Aničky a našeho Hynka. Poslechněme si Hynkovo srdce volající z boršické domoviny: r. 1897, píše své Aničce: „*Děkuji ti za tvůj vroucí a upřímný dopis, v němž je projeveno tolik veliké lásky. Není v něm jediné*

řádky, v níž bych nemohl číst jako ve tvém srdci, ve tvých očích a tvé drahé tváři Lásku – samou Lásku! Tvé srdce říká: „dovol mi, abych nesla všechny smutky tvého srdce a předala mu všechny své radosti“ – ano, tak bije tvé srdce a má odpověď tobě je následující: Dejte mi mou malou Aničku a budu zcela šťastný...

Zde je nutné zdůraznit, že rodiče Aničky příliš nepřáli jejich lásce a Hynek zvažoval velké dilema: Vydat se do Ameriky a pomoci krajanům, nebo se pokusit naplnit svoji lásku v Rakousko – Uherském mocnářství? Rozhodnutí bylo velmi bolestné, neboť byl nešťastný z politického dění v říši a toužil vstoupit do politického boje za ryze křesťanský a svobodný svět na nezávislé půdě. Jak už jsem výše zmínil, strýček vycestoval do Spillville sám, ale o svou lásku nepřišel, protože Anička byla statečná žena a za rok utekla za svým milovaným, i přes nepřízeň rodiny. Svátost manželství přijali v kostele sv. Václava ve Spillville, 12. září 1899. Oddávajícím byl Hynkův bratr, farář P. Josef Dostál. V pamětech neteře Anny Brzorádové se dočteme: „*Bylo velké pobouření v rodině, když se teta rozhodla odjetí za ním. Vyplula dne 29. 8. 1899 narychlo parníkem „Kaiser Wilhelm“ z Brém do New Yorku, kam 5. 9. doplula, byla očekávána svým ženichem a 21. 9. měla svatbu.*“ (V pramenech se liší datum svatby). Po svatbě novomanželům začíná období kočovného života. Přestěhovali se do Chicaga, kde se Hynek stal nakrátko redaktorem česko-katolického deníku Národ. V Chicagu se jim narodila dcerka Ludmila. Na několik měsíců se pak Hynek přestěhoval do Yankton v Jižní Dakotě, aby pracoval pro lékárnu Dr. Sebiakina Rosse. Mladí novomanželé neustále hledali svůj domov, až se na konec vrátili do Spillville, kde pracovali na farmě u příbuzných. Život na farmě byl pro

strýčka provizoriem a bylo jen otázkou času, kdy se vrátí do víru společenského dění. Pravděpodobně od léta 1902 se uchytili v St. Louis, neboť Hynek začíná redigovat noviny Hlas (později týdeník) a Dějiny Čechův Amerických. Navazuje spolupráci s krajanskými novinami a časopisy, jako např. Katolík, Katolický Sokol, Našinec, Česká Žena. Posledně jmenovaný časopis přebírá Hynkova žena Anička, která začala publikovat pod pseudonymem Anna Čechová. Časopis byl věnovaný českým katolickým ženám a dívkám v Americe. Téhož roku přijíždí do Spojených států profesor T. G. Masaryk, aby navázal styky s mnoha českými organizacemi a tiskem; poprvé se setkává i s JUDr. Hynkem Dostálem.

Tolik o mladé rodině, která začínala velmi ztěžka, podobně jako mnozí jiní pionýři. Opouštím však myšlenky na St. Louis a vracím se zpět do Týnské. Odtud si vykračuji kolem chrámu Panny Marie před Týnem na Staroměstské náměstí, postojím ještě u bočního vchodu do kostela, u sochy Neposkvrněné. Není ještě na náměstí, ale dobře ukryta čeká na víru Pražanů i turistů z celého světa... (Kéž je práce mistra Petra Váni odměněna). Tu se mi připomene úsilí našich zbožných krajanů, které se váže k tomuto místu. V České Ženě (23. 2. 1935) píše Petr Šrámek: „Jako úder hromu způsobila hrozná zpráva, když 3. listopadu 1918 byla stržena Mariánská socha na Staroměstském náměstí v Praze, ačkoliv nepodařená socha Husova tam zůstala, té se nikdo nedotkl. Bouře protestu ozývala se v různých krajích, konány sbírky na postavení nové sochy a také p. vrch. red. Hlasu, dr. Hynek Dostál, v nadšeném článku odsoudil tento hmušný čin a zahájil na žádost Dra Fr. Kordače sbírku na znovupostavení tohoto sloupu se sochou bl. Panny Marie, která vynesla několik tisíc čl. korun a odeslána byla do Prahy na své místo.“ Dále autor článku poukazuje na návrh městské rady postavit na místě Mariánského sloupu hrob neznámého vojína a zároveň neztrácí naději, že práce pro obnovu nepříjde vniče.

Mnohokrát jsem odcházel z těchto míst v pozdních nočních hodinách, a v tichu náměstí jako bych slyšel půlnoč-

ní nářek srdce českého národa. Srdce rozdělené. Toužící po Bohu a zároveň podléhající snadno jakékoliv vášni. Kolik už kroků dopadlo na dlažbu této Královské cesty od Prašné brány do katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha! Pokračuji dál a na zasněženém Karlově mostě, zářícím lampami světců, popustím uzdu své fantazii a představuji si zástupy Čechů, Moravanů a Slezanů, jak doprovázejí ostatky sv. Václava při miléniových oslavách v roce 1929. Kolik modliteb a proseb se vznášá po této cestě na Pražský hrad! Majestátní průvod trval čtyři hodiny a zúčastnilo se ho více než 600 000 lidí. Pražský Večerník tehdy napsal: „Slovy nelze vyličit všechno to, co oči naše v těchto dnech viděly a srdce naše procítilo. Bylo to vše tak velkolepé, dojemné a slavné, že právem možno říci, že náš národ nikdy nepoznal velkolepějších slavností.“

Procesi dorazilo Královskou cestou až na Pražský hrad do Božího svatostánku, aby byl uctěn život a svědectví svatého knížete Václava. Američtí Češi vybrali značný obnos peněz a zlata, aby mohla být vyrobena pro tuto příležitost nádherná členka, jenž měla zdobit lebku sv. Václava. Strýček Hynek nám za krajany zanechal osobní vzpomínku z katedrály v časopise Česká Žena (1.12. 1929) v článku: Korunovace hlavičky sv. Václava členkou, věnovanou českými americkými katolickými ženami a dívkami. „... Lebka našeho knížete Václava byla položena na oltář. JUDr. Hynek Dostál poklekl před svatostánkem a podal drahocennou členku, nesenou jím na zlatem a stříbrem vyšívané peřince, jménem amerických dárkyň, arcibiskupu dr. Františku Kordačovi, který za jeho pomoci hlavičku sv. Václava korunoval. Chvilu nepopsatelná! Pohmutím a svatým zanícením kanou slzy po lících Dostálových, a staříčkému arcibiskupu chvějí se ruce, když spolu kladou členku na hlavičku sv. Václava.“ Hrobové ticho čerstvě dostavěného domu bylo přerušeno zpěvem chorálu Svatý Václave, vévodo České země, který zpívali tisíce přítomných věřících. Legionáři drželi čestnou stráž a ostatky byly vystaveny k veřejné účtě. Poté, co věřící opustili katedrálu, poděkovali u oltáře církevní hodnostáři JUDr. Hynku

Jedna z nejcennějších relikvií českého národa je lebka svatého Václava. Členku na ni a podstavec, na němž je lebka vystavována, vyrobila podle návrhu českého architekta Josefa Fanty u příležitosti svatováclavského výročí v roce 1929 firma Grünfeld. Na návrhu a výrobě se finančně podíleli krajané usazení v Americe, zejména v Chicagu.

Dostálovi a sám papežský nuncius pravil: „Blahopřeji Vám, pane doktore i všem americkým dobrodincům a dárkyním, že jsme jejich obětavostí mohli korunovat sv. Václava. Tím jste se, vy Američané, českého původu, stali nejbližšími sv. Václavu.“ Po slavnosti byl ve Staré Boleslavi posvěcený americký prapor postaven před oltář v kapli sv. Václava.

Milí čtenáři a poutníci, prošli jsme Královskou cestu až do katedrály, do srdce české církve a národa, a neměli bychom zůstat lhostejní k tomu, co nás na našem putování potkalo. Jsou to chvíle bolestné, spojené s nevěrností a urážkou Matky Boží, ale i chvíle naděje v obnově svatováclavské. Z pohledu věčnosti se nám čas ztrácí a propojuje minulost s přítomností v jedno teď. Nebojme se přihlásit k odkazu našich předků a budme horliví jako oni. Musíme si znovu uvědomit, kolik bychom toho dnes neměli nebýt jejich nadšení, oběti a víry. Kéž nás jejich přímluva u Trojjediného Boha provází.

Fr. Vojtěch Dvouletý, Chicago

MLADÝM

I v temnotách života přinesl skvělé plody

Georg Friedrich Händel

Německý hudební skladatel

* 23. února 1685 Halle † 14. dubna 1759 Londýn

Sražen záchvatem mrtvice

Dvacet dva let před jeho smrtí - v roce 1737 doslova srazil na zem záchvat mrtvice tohoto tělnatého, cholerického a věřiteli pronásledovaného skladatele z Londýna. Uzdravení se zdálo vyloučené. Dovezli ho do horkých koupelí v německých Cáchách, kde denně trávil devět hodin v horké lázni, třikrát více, než mu lékaři dovozovali. V poslední den svého pobytu v Cáchách se vydal - on, který nikdy nebyl zvláště zbožný - do katolického kostela, posadil se k varhanám a hrál. Řeholnice, které s dojetím naslouchaly, nikdy předtím tak mistrovskou hru neslyšely. „Vrátil jsem se z říše Hádovy,“ řekl pak Händel svému lékaři, když opět dorazil do Londýna. Začal znovu komponovat, ale úspěch nepřicházel. Další finanční potíže ho přivedly na pokraj zhroutění, a tenkrát ochrnula i jeho tvůrčí síla.

Mesiášovo "Posilni mě, utěš mě" znělo Händelovi jako Boží hlas vstupující do temnoty jeho života

Jednoho dne mu však došel dopis od básníka Jennense, který už dříve napsal text k Händelovým oratoriím Saul a Izrael v Egyptě. Jennens mu nabízel text oratoria s titulem *The Messiah* - Mesiáš. Už úvodní slova *Comfort me* („Posilni mě, utěš mě“) zněla Händelovi jako Boží hlas vstupující do temnoty jeho života. Zvedla se v něm mocná vlna inspirace a za tři týdny usilovné práce dnem i nocí dokončil své největší dílo, ke kterému nakonec připojil slavnostní Amen.

V Dublinu byl Mesiáš uveden poprvé právě pět let po autorově zhroutění. Stefan Zweig o tom píše: „A když se schylovalo k závěrečnému 'Amen', otevřel nevědomky ústa a zpíval se sborem, zpíval tak, jako nikdy předtím ve svém životě. Ale záhy, sotva sál propukl v bouřlivé ovace, odplížil se tiše stranou. Nechtěl se děkovat lidem, kteří ho oslavovali. Jeho dík náležel Bohu, z jehož milosti toto dílo stvořil.“

Osleplý skladatel si přál zemřít na Velký pátek

Händelovi v tom okamžiku zbývalo ještě sedmnáct let života. Jeho fyzických sil ubývalo. Nakonec oslepl, ale jeho tvůrčí činnost neochabla. Osm dní před svou smrtí vyslechl v londýnské Covent Garden svého Mesiáše naposledy. Dirigoval tenkrát sám, oči vyhaslé. Když se vyčerpaný vrátil domů, zamumlal, že by chtěl zemřít na Velký pátek. Toho roku připadal Velký pátek na 13. dubna. Když si Händel uvědomil, že před dvadvaceti lety ve stejný den ochrnul a pět let poté opět v tento den „vstal z mrtvých“ při premiéře svého Mesiáše, věděl, že v ten den chce také zemřít - zemřít v naději, že bude vzkříšen k životu věčnému. Na Velký pátek se mu skutečně výrazně přitížilo a den poté odešel na věčnost. Zemřel tak člověk, který stvořil zřejmě nejvelkolepější velikonoční Aleluja celé hudební historie.

*Z knihy Egona Kapellariho:
Známé osobnosti tváří v tvář smrti
vydalo Karmelitánské nakladatelství 2008
Podle: www.pastorace.cz*

Stopař

Je pozdní říjen. Včera jsem na obchvatu kolem Holic zastavil stopaři.

„Jsem Ondra, kam jedeš?“

„Do Hranic na Moravě.“

„Vezmeš mě do Stradouně? Je to jedna vesnice před Mejtem.“

Ondrovi je 73 a je na ulici. Už čtrnáct dní. Před čtyřmi měsíci mu zemřela žena.

„Vidíš, to je Janinka,“ ukazuje mi fotku a nic nedbá, že se musím věnovat řízení. „Spolu jsme byt ještě uplatili, ale sám jsem na to neměl. Skončil jsem na ulici. Nemáš něco k jídlu? Za týden dostanu důchod, to budu za vodou. Jenže z azyláku tě stejně ráno vyhodí a zpátky můžeš přijít až večer. I z nádraží tě vyhodí. Nemáš jízdenku? Tak padej!“

Ondra je čistý a nesmrdí.

„A co jste v životě dělal?“ ptám se.

„Já jsem byl violoncellista, víš? Hrál jsem v krematoriu, po akcích, no, byl to nádherný život.“

Jsem smutný. Ondra je krásný a citlivý člověk, jak jinak, když hrál celý život na cello, vždyť to člověka musí pořádně poznamenat a proměnit. Jak krutá pak musí být ulice! Snad zrovna po místech, kde nyní žije, s Janinkou kdysi chodili.

„A co děti, ty jste s Janinkou neměli?“

„Janinka byla nemocná, děti jsme mít nemohli.“

Je na něm vidět, jak se milovali. Jistě spolu byli tak padesát let. Co vše se musí dít v duši violoncellisty, kterého na stáří potká takový zvrat? Ovdovět, a nato skončit na ulici?

„Nedal bys mi nějaké peníze, abych přežil, než mi přijde důchod? Jedu ke kamarádovi, snad bude doma.“

Kamarádovi bude tak osmdesát, tipuji.

„Snad se o mě Pán Bůh postará. A co ty, chodíš do kostela?“

„Jsem kněz,“ povídám.

„Kněz?“ Ondrovi zvlhnu oči.

„Kněz,“ říkám.

Dojeli jsme. Dávám Ondrovi peníze, aby viděl, že se o něj Pán Bůh opravdu stará, a naplňuje mne posvátný pocit, že jsem mohl chvilku v autě vézt Ježíše. Jel jsem dál, ale to už Ondra neviděl, že tentokrát oči zvlhly mně.

Cestou přemýšlím, co vlastně Jan Křtitel myslel tím, že „Ježíš bude křtít Duchem svatým“. Snad můžeme říct, že tu jde o zázrak velkorysosti?

Jsmeli velkorysí, věci vždy dostanou svůj správný řád. Ve velkorysosti jde totiž o samu podstatu vesmíru, ten je přece dílem toho, který je Velkorysost sama. Sleduji se sympatií marné namáhání astronomů snažících se stále silnějšími dalekohledy a stále dál dolétávajícími družicemi dopátrat, jak to vlastně s vesmírem je, aby nakonec znovu a znovu zjišťovali, že je to zase ještě nějak jinak. Úžasné, a zároveň frustrující.

Jestliže bych Ondrovi, tak jako všichni řidiči přede mnou, nezastavil, žádný příběh by se neudal, jen bych prostě projel kolem starého podivného pána. Jenže jsme-li velkorysí, je to Pán Bůh, kdo se stará. Jsme totiž v jeho řádu věcí a dovolíme mu starat se.

Je zima, nebe jako šedá deka, trochu prší, hlavou se mi honí celý můj život.

Jako batoh přišitý ke kůži mě tíží všechno, co jsem zkazil, komu ublížil, co už nikdy nelze vzít zpátky a co už nikdy nelze napravit. Ježíš byl kvůli mně učiněn hříchem a stal se prokletím. Sužují mne ta tajemná slova a zároveň jsou mi cizí, marně se snažím dosáhnout jejich hloubky, dobrat jejich dna. Srdce jako by mi umřelo.

Co to? Najednou na chvíli přestává pršet, mraky se rozestupují jako tehdy nad Jordánem a na několik sekund mne ozáří slunce. Rozum sestupuje do srdce: Jsem milován i přesto! Jsem si tím jistý, najednou to vím! Je těžko psát o něčem, co se nedá vyjádřit slovy. „Můj milovaný synu!“ zazpívá na okamžik nebe a zase se zatahuje šedi.

Svatý Pavel ještě později napsal, že jsme „byli ponořeni v Ježíše Krista, v jeho smrt jsme byli ponořeni a spolu s ním pohřbeni,“ abychom spolu s ním mohli být vzkříšeni a mohli v životě kráčet novou cestou (srov. Ř 6,3-4). Ježíš zemřel a s ním i můj hřích. Vzkříšený Ježíš je pak znovu oním čistým beránkem, jako tehdy, když přišel k Jordánu. Je ale tím beránkem „živým zabitým,“ (srov. Zj 5,6) stále nesoucím hřích světa.

Ježíšova smrt je proto novým stvořením a novým začátkem. Je novým životním principem jeho učedníků. Bude tomu tak vždy, když budeme velkorysí - pak kolem sebe uvidíme rašit nový život.

Jestliže nikdo nezastaví, já musím zastavit vždycky. Jsem přesvědčen, že pouze tak se může Pán Bůh „starat.“

Jen věřím, že se o Ondru stará i nadále.

Z knihy Ladislava Heyrána:

Stopařem na této zemi

Vydalo nakladatelství Portál 2017

Podle Salesiánského magazínu 5/2017

Český právník Vám radí (3)

JUDr. Jaroslav Horký z Prahy odpovídá na dotazy krajanů ve světě

1. Mám ve vlastnictví ideální ¼ podíl domu v České republice. Jaká jsou moje práva jako minoritního vlastníka? Může si většinový vlastník dělat, co se mu líbí?

Obecně má každý ze spoluvlastníků právo, s omezením vyplývajícím z jeho spoluvlastnického podílu, společnou věc držet, užívat a jinak s ní nakládat, má právo na její plody a užitky a má i právo věc zničit. Spoluvlastnický podíl určuje vzájemný vztah mezi spoluvlastníky a vyjadřuje jejich míru účasti. V případě, pokud je v rozporu se zákonem zasahováno do jeho právního postavení, je každý ze spoluvlastníků oprávněn domáhat se samostatně ochrany svého práva u soudu či u jiného, zákonem povolaného orgánu ochrany, a to jak proti jiným spoluvlastníkům, tak proti třetím osobám.

Protože platí, že každý spoluvlastník je oprávněn k účasti na správě společné věci. Nelze tak při rozhodování o běžné správě žádného spoluvlastníka opominout, a to ani toho minoritního. Aby mohlo rozhodnutí majoritní většiny spoluvlastníků nabýt právních účinků, aby bylo závazné, je třeba, aby byli všichni spoluvlastníci předem (řádně a včas) vyrozuměni o potřebě rozhodnout.

Toto pravidlo je odlišné v případech rozhodování o tzv. neodkladných záležitostech, tedy záležitostech, které vyžadovaly okamžité jednání. V tomto případě má spoluvlastník opominutý při rozhodování právo obrátit se na soud, aby určil, že dané jednání ho nezavazuje a soud v konkrétním případě posoudí, zda je spravedlivé požadovat po spoluvlastníkovi, aby snášel takové rozhodnutí a byl jím zavázán.

Situace, kdy jste ve spoluvlastnictví s osobami, se kterými nemáte uzavřenou dohodu o správě společné věci, či není péče o nemovitost jinak ošetřena, mohou být velmi komplikované. Doporučuji proto obrátit se na odborníka, který Vám poradí a pomůže danou situaci řešit dle Vašich aktuálních potřeb. Může se jednat o advokáta, správcovskou společnost či jiného odborníka.

2. Zjistil jsem, že nemovitost, kterou vlastním v České republice, někdo neoprávněně užívá. Jak se proti tomu mohu bránit?

V tomto případě bych Vám doporučil obrátit se na odborníka, nejlépe advokáta, který Vás v jednání s tímto neoprávněným uživatelem zastoupí a navrhne postup v této věci. Bude třeba zjistit, o koho se jedná, zda k tomu přeci jen nemá nějaké oprávnění. Pokud ne, bude třeba ho řádně vyzvat předžalobní výzvou, aby se svého chování zdržel či odstranil daný protiprávní stav. Pokud nebude s danou osobou možná dohoda, která by byla v tomto případě nejsnazší, bude třeba podat žalobu, např. tzv. negatorní žalobu, v které můžete žádat, aby se osoba svého protiprávního jednání zdržela. Vždy ale záleží na posouzení dané konkrétní situace, tak aby se zjistilo, o jaký případ se jedná, proto Vám doporučuji kontaktovat advokáta, který Vám pomůže s celým řešením daného problému.

3. Zjistila jsem, že pozemky – pole, které vlastním v České republice, někdo neoprávněně užívá. Co s tím mohu dělat? Mohu vymáhat nějaké finanční plnění za její užívání?

V tomto případě bude dobré obrátit se na společnost, která danou zemědělskou půdu obhospodařuje, případně se informovat na městském úřadě, a následně s danou společností uzavřít pachtovní smlouvu, na základě které Vám bude pachtýřem vypláceno pachtovné nebo Vám bude poskytnuta poměrná část výnosu z věci.

Finanční plnění za užívání předmětných pozemků je možné vymáhat jen 3 roky zpětně od doby, kdy zjistíte, že je neoprávněně užívána. Jako první musíte danou společnost vyzvat, aby Vám toto bezdůvodné obohacení vydala, a to na základě obvyklé ceny v místě a čase. Pokud by to odmítla, máte právo podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení k soudu.

Doporučuji Vám oslovit odborníka, který Vám s celou záležitostí v místě pomůže. Může jím být i advokát, který Vám může připravit pachtovní smlouvu a který by Vás případně následně zastupovat i v soudním řízení.

Jakékoli další dotazy Vám rádi osobně zodpovíme:

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85, 18600 Praha-Karlín
Tel. +420221719041, Fax. +420221719059
mob +420602205400
www.ak-hp.cz

The Importance of Traditions and *The Ten Commandments*

Easter is upon us and it is with great appreciation and empathy that Christians reflect on this most sacred time of year. Easter is filled with an abundance of traditions that give us a sense of belonging, ground us and embrace us with the ultimate example of love. So important are these traditions that they have been linked with a healthier adult life. Dr. Steven Wolin, a psychiatrist at the George Washington University, says, "If you grow up in a family with strong rituals, you're more likely to be resilient as an adult." The Easter holiday is the ultimate example of commemorating God's love for us.

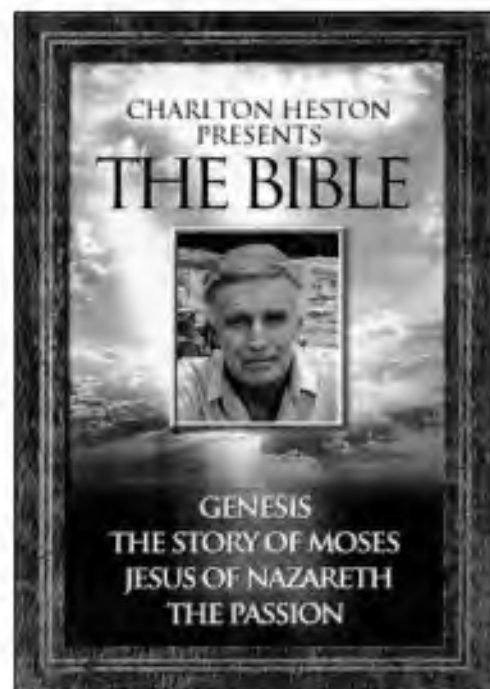
A long standing tradition in the U.S. is to watch *The Ten Commandments* which is broadcasted every year before Easter. Though the movie is set within the Old Testament, watching Charlton Heston's portrayal of Moses is definitely a tradition that is synonymous with the Easter season. Part of the long lasting appeal is that Mr. Heston himself displayed Christian behavior throughout his own life.

Born John Charles Carter on October 4, 1923, in the suburbs of Illinois he took his stepfather's last name, Heston, after his parents divorced and his mother remarried in the 1930s. Prior to his parent's divorce, his family moved to a small town (approx. 100 people) called

St Helena in Michigan. Later, after he began his acting career, he took the name Charlton (a last name on his maternal side) as his professional first name. After his parent's divorce, the family moved back to Illinois where Charlton attended New Trier High School in Winnetka and later Northwestern University in Evanston. While at Northwestern, Charlton acted in campus plays. It was at Northwestern that Heston met his future wife Lydia Clarke (they were married 64 yrs., until his death in 2008). The two were married on March 17, 1944. Heston ended up leaving Northwestern to serve in the military. He served the U.S. Army Air Forces during World War II as a radio operator and gunner on a bomber crew stationed in the Aleutian Islands. After the war's end, the Hestons lived in New York City, where they worked as models. Looking for a way into making it in theatre, Charlton and Lydia worked as managers of a playhouse in Asheville, North Carolina. In 1948, they returned to New York, where Heston was offered a role on Broadway.

In 1956, Heston played Moses in *The Ten Commandments*. For those of you familiar with the movie an interesting fact is that the baby Moses found floating in the basket picked up by the Pharaoh's daughter was played by Heston's real life son, Fraser (the Hestons also had an adopted daughter Holly). Heston was also given the part of Judah Ben-Hur, in *Ben-Hur* another film with a biblical setting (1959), which won 11 Oscars, including best actor for Heston. Fraser Heston was also executive producer on *Charlton Heston Presents the Bible*, a series of four videos, each about one hour long, featuring Heston in a documentary/performance on one section of Scripture, filmed in the Holy Land.

In 1987, Heston commenced the narration of the documentary *Eclipse of*

Reason. In the introduction Heston explains that there are ten times more performed abortions than open-heart surgeries and though an abundance of literature and videos showing heart surgeries is available, little is done to educate about abortion procedures. He claimed that the media failed to inform the public of the details of abortion explaining how nonsensical it is to ignore the facts of what abortions truly entail. Heston also prefaced the film warning viewers that they would witness death, but stated that viewing such material can benefit viewers by decreeing their ignorance about the procedure and hopefully saving the lives of millions of humans.

It is hard to imagine a life without any of the Christian traditions that we are accustomed to. These traditions are essential to our well-being. The collective observance of the life of Jesus ties us together. It gives us comfort knowing the love that our Father has for us and serves as a humble reminder of how God gave of himself to save us all.

By Jana Krcek

Eucharistic Prayer is Centerpiece of Mass

Pope Francis is continuing the catecheses on the Holy Mass, and with this catechesis he shall focus on the Eucharistic Prayer. The rite of the presentation of the bread and wine having concluded, the Eucharistic Prayer begins, which qualifies the celebration of the Mass and constitutes its central moment, ordered to holy Communion.

It corresponds to what Jesus Himself did, at the table with the Apostles at the Last Supper, when "He gave thanks" over the bread and then over the cup of wine (see Mt 26:27; Mk 14:23; Lk 22:17, 19; 1 Cor 11:24).

His thanksgiving lives again each time we celebrate the Eucharist, joining us to His sacrifice of salvation.

And in this solemn prayer – the Eucharistic Prayer is solemn – the Church expresses what she achieves when she celebrates the Eucharist and the reason why it is celebrated. Rather, she makes communion with Christ truly present in the consecrated Bread and Wine....

"The meaning of the prayer is that the entire congregation of the faithful should join with Christ in confessing the great deeds of God and in the offering of Sacrifice" (General Instruction of the Roman Missal, 78).

And in order to join oneself one needs to understand. For this reason, the Church has wished to celebrate Mass in the language that the people understand, so that each one may join him or herself in this praise and in this great prayer with the priest.

In truth, "The sacrifice of Christ and the sacrifice of the Eucharist are one single sacrifice" (*Catechism of the Catholic Church*, 1367).

In the Missal there are different formulations of the Eucharistic Prayer, all constituted of characteristic elements, which I would like to recall now. They are all very beautiful.

First and foremost there is the Preface, which is the act of thanksgiving for the gifts of God, in particular for sending his Son as Savior. The Preface conclu-

des with the acclamation of the "Holy," normally sung....

The action of the Holy Spirit and the efficacy of the very words of Christ uttered by the priest make truly present, under the form of bread and wine, His Body and His Blood, His sacrifice offered on the Cross once and for all (see *CCQ* 1375). Jesus was most clear about this.

We have heard how St. Paul, in the beginning, repeated Jesus' words: "This is my body; this is my blood." "This is my blood; this is my body." It was Jesus Himself who said this.... It is the Body of Jesus; it ends there!

Faith: faith comes to our aid; by an act of faith we believe that it is the Body and Blood of Jesus. It is the "mystery of faith," as we say after the consecration.

The priest says: "Mystery of faith," and we respond with an acclamation.

*By Pope Francis
From the General Audience,
Paul VI Audience Hall, March 7*

Záhadné nálezy v jeskynním komplexu Býčí skála

Bronzová soška býčka nalezená v Býčí skále

Určitě tou nejvíce tajemnou a záhadami opředenou krajinou v okolí města Brna je lesnatá oblast moravské země mezi obcemi Bílovice nad Svitavou a Sloup. Byly zde objeveny spletité podzemní jeskyně, v nichž příroda vyčarovala fantastický svět vápencových krápníků. V jeskyních byly a jsou dosud nacházeny pozůstatky pravěkých zvířat i tajemných lidských rituálů. V této oblasti naleznete mj. ponomou říčku Punkvu i 168 m hlubokou propast zvanou Macocha, které odedávna budily údiv a také hrůzu zvědavých poutníků. Po roce 1922 byla tato oblast, ležící při severním okraji Brna, pojmenována Moravským krasem.

Jedovnický potok mizí před obcí Rudice ve skále. Několika vodopády se propadá o 86 m do jeskynního systému, dlouhého více než 13 km, aby pak vytéká na povrch pod Býčí skálou. Některé jeho části byly známy a využívány již v pravěku, další byly postupně objeveny. V jeskyni zvané Předsíň, která je součástí Býčí skály a nachází se u obce Křtiny, těžili lidé v 17. stol. šterk pro potřeby nedalekých železáren. Ve šterku přitom nacházeli uhlíky a lidské kosti. Proto tady už roku 1867 začal kopat lékař, nadšený průkopník archeologie a speleologie MUDr. Jindřich Wankel. Byl to rodem Čech, narozený v Praze. Místní lidé ho považovali za podivína a pošklebovali se mu. Sami totiž staré kosti odváželi na vrchovatě naložených vozech do okolních cukrovarů, kde

z nich bylo získáváno spodium, kostní uhlí. MUDr. J. Wankelovi se ještě téhož roku 1867 v Jižní boční síni Býčí skály podařilo nalézt stopy po lidském osídlení ze starší doby kamenné. Tehdy to byla senzace I. řádu. Byly to první nevyvratitelné důkazy o nejstarší existenci člověka u nás! Zároveň se mu jako prvnímu ve střední Evropě podařilo prokázat, že člověk žil ve stejné době, jako zvířata doby ledové.

Když MUDr. J. Wankel začal sondovat v jeskyni Předsíň, našli tam dva studenti o letních prázdninách roku 1869 hliněnou nádobu se zuhelnatělým prosem, ve které byl také malý bronzový býček. Dnes už víme, že soška býčka není jenom bronzová. Na zhotovení čela, plece a hřbetu použil tehdejší umělec železo. Předpokládá se, že oči býčka byly skleněné. Nyní je tato soška uložena v Přírodovědeckém muzeu ve Vídni.

Naprostou senzací a do dnešních dnů záhadou jsou následující Wankelovy nálezy v Předsíni Býčí skály. Vykopal tam bronzové a železné zbraně, šperky ze zlata i z bronzu, kování vozů, spálené obilí, velké množství perel ze skla a z jantaru, bronzové a keramické nádoby, zvířecí a lidské kosti. Podle názoru MUDr. J. Wankela tam bylo pohřbeno minimálně 40 lidí (značná část lidských pozůstatků byla vykopána a odvezena již v 17. století, takže lidských těl mohlo být mnohem více). J. Wankel svoje nálezy interpretoval jako pohřeb zesnulého knížete, přivezeného na voze, jako pohřeb panovníka spojený s obětováním jeho koní, žen a služebníků. Později se

Kamenný oltář, na němž byly položeny useknuté ruce s bronzovými náramky a zlatými prsteny

MUDr. Jindřich Wankel (* 1821, + 1897)

objevily i další teorie: Byla zde pobita skupina obchodníků z jihu. Byli zde přepadeni a pobiti kováři, kteří zbohatli při výrobě cenných předmětů. Došlo ke zřícení stropu jeskyně. Došlo k výbuchu moučného prachu nebo nahromaděného plynu. Bylo zde obětiště, kam lidé přinášeli předměty z dalekého okolí.

Mimo to zde stál oltář, na němž ležely usekané lidské ruce, a také kovárna, sloužící snad také náboženským účelům. Docela nedávno byl publikován poslední jedinečný poznatek o Býčí skále, objev evropského významu. Radiometrickému rozboru byl podroben materiál geometrického obrazce rozměrů 40 x 30 cm připomínající mřížku, namalovaného na stěně jižní odbočky jeskyně. Zjistilo se, že se jedná o nejstarší skalní umění u nás, o kresbu starou 5 200 let (mladší doba kamenná).

Během 2. světové války byla Předsíň Býčí skály upravena na podzemní továrnu. Jeskyně byla vyhloubena, její podlaha vyrovnána a pak byla vybetonována. Tento necitelný zásah německých okupantů ukončil všechny další pokusy ověřit anebo vyvrátit vědecké závěry MUDr. J. Wankela.

*Z dostupné literatury a internetu připravil Jiří Kachlik
Brno, Česká republika*

**Foto na zadní straně:
Skalní stěna nad vstupem
do jeskyně Býčí skála**

